

VIE NYBĖ

76 M. 10 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. KOVO (MARCH) 9 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Lietuvos Atstovo Washingtonė J. Kajecko žmona kalbasi su valstybės sekretoriaus padėjėju, buvusiu Michigan valstybės gubernatoriumi G. Mennen Williams ir jo žmona Vasario 16 priėmimė.

Sį sekmadienį Vienybės koncertas ir Juozo Tysliavos akademija

JYVKSTA FRANKLIN K. LANE AUDITORIJOJE WOODHAVEN, N. Y.

Vos keletas dienų teskiria mus nuo tos valandos, kada susitiksimė metiniame Vienybės rengime. Tai bus šį sekmadienį, kovo 11 d., 3:30 val. Franklin K. Lane mokyklos salėje.

Kaip jau yra įėję tradicijon, Vienybė savo skaitytėjams ir jų svečiams visuomet parenka įdomią ir aukštos kokybės programą.

Šiomet ją atliks sopranas Janina Liustikaitė, kontraltas Lionė Jodytė, baritonas Algirdas Brazis, akompanuojant Aleksui Mrozinskiui, ir Vytauto Strolios vad. pučiamųjų instrumentu kvintetas.

Kartu su metiniu koncertu sujungta ir Juozo Tysliavos akademija. Dar, rodos, tebeaidi jo žodžiai, kai jis deimantiniame Vienybės rengime pereitais metais kalbėjo apie tolimesnę laikraščio sukaktuvinę programą ir apie darbą, kurį Vienybė rengėsi

tęsti, savo deimantinę sukaktį atšventusi.

Deja, likimo buvo lemta, kad jam pačiam jau neprisėjo to visko sulaukti.

Jau negirdėsime daugiau jo gyvų žodžių. Bet Juozas Tysliava paliko ir tai, kas nepranyksta su tuo momentu, kai sustoja širdies plakimas.

Prieš tūkstančius metų romėnų poetas Horacijus dainavo: "... Non omnis moriar, ultima pars mei exhibebit Libitinam".

(Ne visas numirsiu, tobuloji mano dalis išvengs Libitinos (mirties)).

Šitie žodžiai tinka kiekvienam kūrėjui bendrai, bet jie ypatingai tinka Juozui Tysliavai, kurio kultūrinis ir literatūrinis palikimas nesudegė su jo žemiškais palaikais.

Trumpai apie Juozą Tysliavą paskaitys jo buvę kolegos rašytojai Juozas Petrėnas ir Pranas Naujokaitis, o jo poezijos padeklamuos dramos

aktorius Juozas Daubėnas. Pagaliau išgirsime ir paties Tysliavos žodžius iš magnetofoninės juostos, kai jis Amerikos Balsui skaitė savo eilėraščių "Iš okeano kyla vėjas".

Tad, iki pasimatymo šį sekmadienį 3:30 val. Vienybės rengime.

Koncerto ir akademijos išvakarėse, šeštadienį, kovo 10 d., 2 val. popiet Vienybės patalpose įvyksta Vienybės bendradarbių suvažiavimas. Bus pranešimai ir diskusijos aktualiais laikraščio ir Lietuvos klausimais.

Suvažiavime pakviesti dalyvauti ir yra pažadėję atvykti pagrindiniai bendradarbiai. Gi į koncertą ir akademiją rengiasi vienybiečiai su savo svečiais ne tik iš Didžiojo New Yorko ir apylinkių, bet iš New Jersey, Connecticut, Philadelphijos ir kitur.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Sueikime visi velionio Juozo Tysliavos gerbėjai ir Vienybės draugai dideliu būriu į Tysliavos akademiją ir metinį Vienybės koncertą! Atlikime lietuvių, mūsų talentų gerbėjų ir spaudos remėjų pareigą!

44-ta Vasario 16 sukaktis, matyt, bus, dėl audiencijos Washingtonė, spaudai ginčams tema per 44 savaites, jei ne per 44 metus. Visi aiškina kaip, kur ir kodėl. Bendruomenės pirm. Jonas Jasaitis sako, prez. Kennedy jai parodęs "išskirtinę pagarbą Lietuvai ir lietuviams". Tikime, ši pagalba ne mirusiam (mūsų spauda juk pilna rimtų teigimų buk tauta surusinta, o jaunimas Kazachstanan išvežtas), Tai Trijų Karalių pagalba kas prisikels. Tiesa, nevisai aišku, kodėl Lietuvai ir lietuviams šios pagarbos ypač šiuo momentu prireikė. Hardingo laikais audiencija nunešė milijoną parašų prašyti pripažinti Lietuvos valstybę — ji ir buvo visu diplomatinium pilnumu pripažinta. Šis pripažinimas, rodos, ir pirm ir po dabartinės audiencijos pasiliko toks pat tvirtas, o priemonės Lietuvą laisvinti ir buvo ir tebėra status quo.

Galėjo būti kita audiencija: prez. Kennedy vasario 16 d. priima Amerikos nuo 1923 m. nekintamai pripažįstamos Lietuvos respublikos dabartinį diplomatinį atstovą Juozą Kajecką. Čia Maskvos diktatoriui būtų kirtis, ypač jei p. Kajecką palydėtų kuris nors Lietuvos pilietybės dar neišsižadėjęs persekiojamos Bažnyčios aukštas dvasininkas. Tokio aukščio tautiniai-valstybinę sąvoką bene kitusyk veiksniai sunaudos — gal lapk. 11 d., Latvijos sukaktį minint. Latvija tokios pat tarptautine prasme pagarbos reikalinga, kiek Lietuva ir Estija. Jų visų likimas vienodas.

Nukelta į 4 psi.

Janina Liustikaitė, sopranas, kurią pirmu kart girdėsime Vienybės koncerte ir Juozo Tysliavos akademijoje šį sekmadienį, Franklin K. Lane High School auditorijoje, Woodhavene, N. Y. Pradžia 3:30 val. po pietų.

Iš Kalifornijos

Jauni lietuviai menininkai Hollywoode

"Babes in Toyland", Walt Disney 1961 metų filme, pagrindinės artistės: Annette (kairėje) ir Onutė Jūratė Nausėdaitė -- Ann Jillian. Walt Disney Productions

JURATĖ NAUSĖDAITĖ (ANN JILLIAN)

- dvylikos metų televizijos ir filmų aktorė, vaidinanti jau nuo 1957 metų. Yra dalyvavusi daugely "western" filmų ir reklaminių pasirodymų "Chevy show", "Frank Sinatra show", "Shirley Temple's Storybook", filme (Walt Disney) "Babes in Toyland". Paskutiniame pasirodyme (jos pirmame filmų pasauly) buvo filmų kritiku gerai įvertinta. Blondinė, mėlynų akių lietuvaitė yra gabi ir mokykloje, mėgsta piešti, dainuoti. Dainavimu ir jos karjera prasidėjo. Gerai skambina pianinu. Taip pat, ima privačias pamokas tap dance, soft shoe dance ir klasišką baletą, kuris yra jos pagrindinis šokio sritys.

Jūratės tėvai, Margarita ir Juozas Nausėdai, naujieji atelviai, turi ir sūnų, medicinos studentą. Jie visi gyvena gra-

žiame moderniškame name prie pat Disneyland. Jūratė, kaip ir pridera aktorei, turi didelę baldą, persišką katę, vardu Snowflake - Snieguolė. Ji, taip pat, mėgsta jodinėti ir plaukioti.

L. Kančausko nuotraukoje, (viršuje) Jūratė Nausėdaitė matoma su savo lėlėmis. A. R.

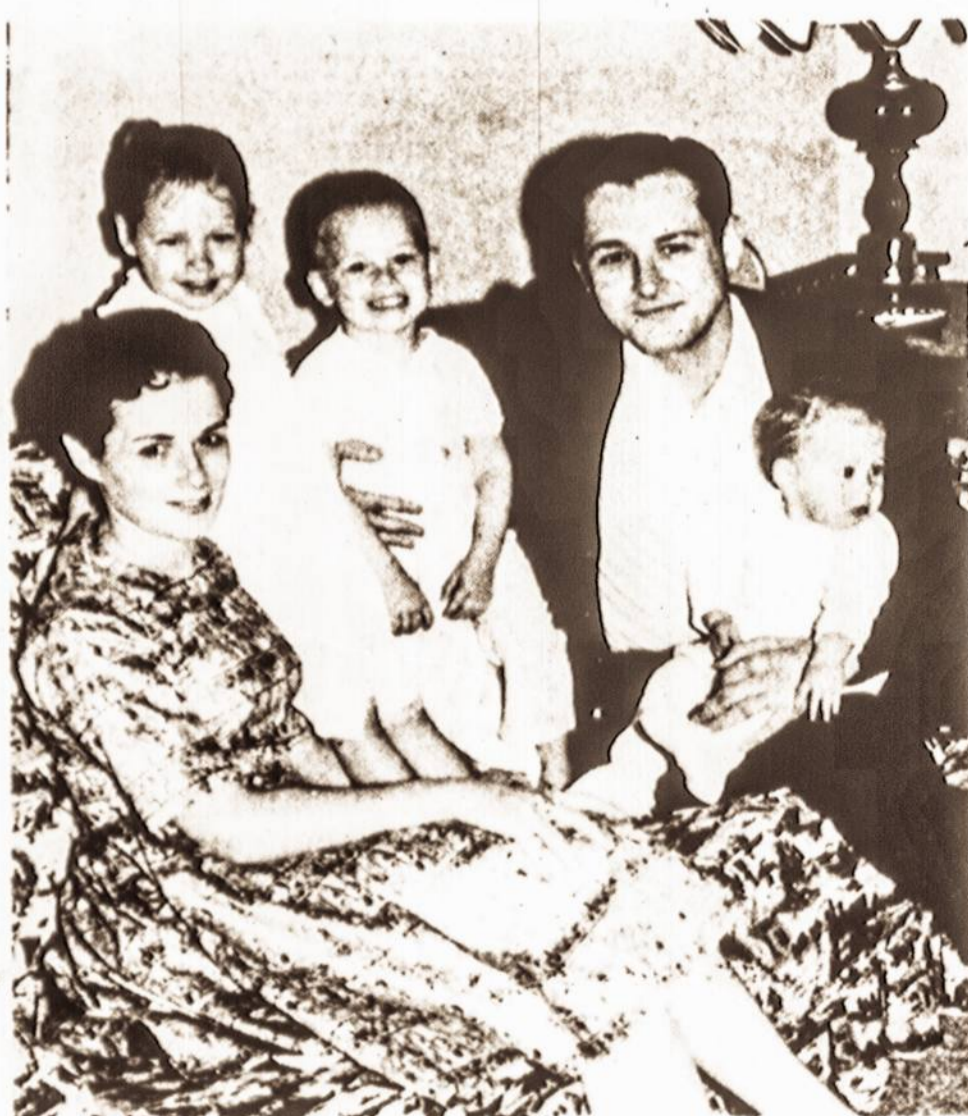
KAIRĖJE: Televizijos aktorius Bob Harland (Robert Jurgaitis) su šeima. Iš eilės sėdi Jane Jurgaitis, aktorius žmona, Ann, Bob ir Robert Jurgaitis laiko ant kelių mažutę Marie, Bob Harland yra jaunas vyras, baigęs New Yorko dramos akademiją, dirbęs radijo pranešėju, paskui isivirtinęs televizijos filmuose. Nuo 1956 m. vaidina serijoje filmų "Target" ir "The Corruptors".

KAIRĖJE:

Jaunutis Puodžiūnas, baletu menininkas, gyvenęs Los Angeles liet. kolonijoje (Hollywoode), gražiai reiškiasi savo srity amerikiečiuose ir lietuviuose. Yra šokęs Operos baletu, Turistų šokėjų kompanijoje ir kituose baletininkų ansambliuose, taip pat turi savo baletu studiją, kur mokosi ir dvi lietuvių vaikų grupės, nuo 6 iki 14 m. amžiaus. Susipratęs lietuvis, dalyvauja kultūrinėje kolonijos veikloje. Apie kovo mėnesį J. Puodžiūnas planuoja suružsti šokio vakarą, kuriame daugiausia programos atliks jis pats, kiek talkininkaujamas balerinos Violetos Karosaitės ir kitų čia gyvenančių lietuvių šokio menininkų. Leslie Hoagland nuotrauka

Jaunutis Puodziunas

NAUJOS REZOLIUCIJOS LIETUVOS BYLOS REIKALU

Senatorius Frank Lausche (D. — Ohio) ir senatorius Roman L. Hruska (R. — Nebraska) įnešė į JAV-bių Senatą naujas rezolucijas Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės reikalui. Ir vienas ir kitas savo rezolucijose reikalauja sovietus pasitraukti iš Pabaltijo kraštų, sugrąžinti politinius kalinius ir tremtinius iš Sibiro ir vergų stovyklų Sovietų Sąjungoje ir praveisti laisvus rinkimus Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje Jungtinių Tautų priežiūroje.

Senatorių Frank Lausche rezolucijos reikalui kontakavo dr. inž. Alg. Nasvytis iš Cleveland, Ohio, o senatorių Roman Hruska — losangeliečiai. Šiuo metu Pabaltijo kraštų laisvės reikalui JAV-bių Kongrese jau yra įneštos penkios rezolucijos: sen. Tom Kuchel, sen. Frank Lausche, sen. Roman Hruska, kongresmano Glen Lipscomb ir kongresmano F. Bradford Morse. IT.

RUOŠIASI SUTIKTI VALTERĮ BANAITĮ

Los Angeles lietuviai ruošiasi gražiai sutikti kovo mėn. pradžioje į JAV-es atvykstantį Valterį Banaitį.

Jo sutikimui sudarytas platus vadovaujančių lietuviškų organizacijų atstovų bei pavienių asmenų komitetas. V. Banaičio pranešimas apie šių laikų Lietuvą įvyks kovo 3 d., šeštadienį, 7 val. vak. Tautinių Namų salėje. Visi kviečiami atvykti. Įėjimas nemokamas.

Iš Los Angeles Valteris Banaitis vyks į kitas lietuvių kolonijas su pranešimais.

LOS ANGELES SKAUČIŲ ŠVENTĖ

Los Angeles skaučių šventė atšvęsta vasario 18 d. Be gausybės svečių, iškilmėse dalyvavo iš Detroit, Mich., atvykusi vyr. sktn. Kunigunda Kodaitienė, dabartinė vyr. sktn. pavaduotoja. Ji pasakė skautėms pritaikintą Vasario 16-sios progą kalbą. Los Angeles "Palangos" tuntui priklauso daug mergaičių. Skautės atliko gražių programą.

Sakyk - pasisveikindamas: - Sveikas!

AR SKAITAI VIENYBĖ?

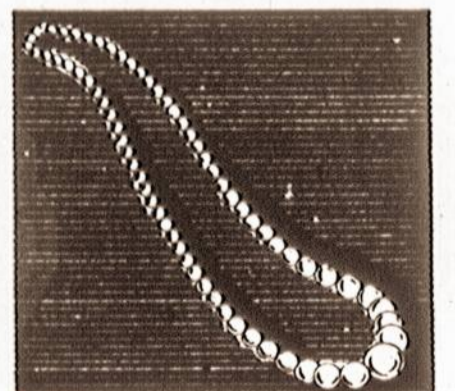
Atsiveikindamas:

Sudiev!

SKAITYK VIENYBĖ!

GINTARAS

Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue

JACKSON HEIGHTS, N. Y.

Tel. HA 9-5855

Pasiekiamas: auto iki 31 Ave, Northern Blvd, IND subway iki Roosevelt Ave, IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Žmonės Lietuvoje "dviveidžiai naujosios tvarkos artistai"

Paskutinis mums žinomas pabėgėlis iš Lietuvos Juozas Miklovas per pirmą savo viešąjį pasirodymą Amerikoje pareiškė, kad Lietuvoje žmonės yra "dviveidžiai naujosios tvarkos artistai".

Miklovo pasiklausti buvo susirinkę apie 350 žmonių. Miklovas kalbėjo:

Brangūs lietuviai Amerikoje,

Aš džiaugiuosi, galėdamas Tamstas pasveikinti Vasario 16 minėjimo progą ir perduoti jums sveikinimus iš pavergtos Lietuvos. Perduoti tą nepalaužiamą ryžtą būti visiems mums laisviems ir būti visiems mums kartu.

Ten Lietuvoje kankintas žmogus nenulenkia galvos ir dabar raudonajam žudikui, Kovojanči tauta Lietuvoje tiki, kad ir jūs tebesate ryžtingi nešti laisvę tėvų žemei.

Geriausias atžymėjimas nepriklausomybes šventei ir geriausias indėlis už Lietuvos kovą už laisvę pasireiškė tuo, kiek ten Lietuvoje ir čia laisvajame pasaulyje bus sutelkta sveikųjų tautos jėgų ir kiek bus suartėta vienu su kitais tautos kovoje už laisvę. Ir šitam visų pirma reikia, kad mes pagrindinį šios dienos dėmesį sutelktumėm į ateitį, ateities kovą — praeitį pažvelgti tik pasimokyti iš savo klaidų — ir nepaliumėm šandien dirbę ir realiai žiūrėję į gyvenimą ir įvykiams į akis.

Kultūrinis, dvasinis, tautinis darbas, manau, yra įrašytas ir jūsų bendruomenės darbų įstatymuose. Šis darbas — tautinis, kultūrinis, kalbos, religijos išlaikymas,

apgynimasis nuo pasikėsinių, sunki kalbos kova už jos išlaikymą — visa tai ir glūdi kasdieninėje, kaip jūsų, taip ir mūsų veikloje. Todėl pagrindiniu reikalu ir kovos pnašumu Lietuvių B-nė stovi arčiausiai lietuvių tautos kasdieninės kovos ir susiartinimo.

Tik jūs turite pilną veikimo laisvę, reikia tik narių supratimo. Mes Lietuvoje turime tam taip pat gerus norus, bet, žinokite, kad kiekvienas dražesnis veiklos žingsnis yra persekiojimas ir pastatomas už įstatymo ribų. Todėl netik paprasto noro, bet ir didelio atsakomybės jausmo vedamas ir rizikuodamas veda šiandieninis patriotas Lietuvoje savo tautinį darbą, netekdamas dažnai duonos ir patekdamas į kalėjimą.

Jūs žinote, kad ir lig šios dienos Lietuvoje egzistuoja taip pat mokyklos, teatrai, bažnyčiose giedama "Šventas Dieve", bet tik išiklausykite ir, pabuvoję Lietuvoje, pajusite, kad šitas dažnai esmėje yra tik melas.

Jūs turite suprasti, kas tas yra sovietinis devizas "nacionalinė forma, socialistinis turinys". Tai reiškia, kad iš mokyklos išvejiama lietuvių patrioto širdis, iš kultūrinių įstaigų tikras žmogus, lieka dviveidis naujosios tvarkos artistas. Iš bažnyčios išgumamas besimeldžiantis žmogus, iš žmogaus — Dievas. Ir tautietis, žmogus, nežinau, kada pats nekalčiausias tavo poelgis bus pavadintas nusikaltimu, bus paskelbtas už įstatymo ribų.

Kaip senovėje gąsdindavo žmones pakaruokliais, taip diktatorius sugalvojo netikrus vardus kaip "buožė, liaudies priešas, nacionalistas" ir dešimtis kitų, kuriuos bet kurio momentu prilipdyti gali ir tada sveikas žuvis.

Ir tikrai Lietuvoje dabar negalima tiesiog žinoti, koks tavo poelgis menkiausias, koks tavo širdies atsiliepimas į tautos vargus ir į savo artimo kaimyno, draugo likimą, nebus paskaitytas nusikaltimu, nebūsi išvadintas nacionalistu ir t.t. Aš tik keletas mėnesių, kaip laisvuosiuose vakaruose, ir dažnai žiūriu čia į darbo liaudį, kuri taip pat labai sunkiai dirba ir taip pat turi savų sunkumų. Bet kai pagalvoji, kai sulygini gyvenimo lygį čia paprasto darbininko ir su buvusio ūkininko, dabar kolchozinių, buvusio inteligento lygį — tai mankykla klausimas, kiek žmonių čia jūsų laisvoje Amerikoje, kiek žmonių jūsų laisvajame pasaulyje būtų laisvi, jeigu pasisektų raudonajam terorui ir čia paimti tautas į savo valdžią.

Ir kada sulyginti šitą lietuvių ūkininką, lietuvių mokytoją, lietuvių darbininką, kuris ilgus metus kentė Sibiro tremtį, kuris ilgus metus kankinosi kalėjimuose, norisi, kad, supratęs šitai pasaulio laisvas žmogus, būtų atkaklus ir ryžtingas kovoje prieš bendrą mūsų priešą.

Maskvos teroristas nebūdžiamas ilgus metus reiškęsi Lietuvoje. Jis visiškai naikino mūsų tautą. Dabar jis stengiasi ją sunaikinti dvasiškai: sunaikinti kalbą, sunaikinti papročius — sunaikinti visą tautą.

Ir šiandien jis tokiu pat įžūlumu taip pat skelbia — jis taip pat yra Jungtinių Tautų narys ir skelbia savo apgaulę kitoms tautoms. Ten, Lietuvoje, ir jūs Lietuvių B-nės nariai turite vienodus beveik reikalus, bet ten Lietuvoje yra nepalyginamai sunkiau tą šventą tautos darbą dirbti ir kovą vesti. O šito supratimas jus turi įpareigoti dar ryžtingiau, dar veikliau įsijungti ir varyti kultūrinį ir tautinį savitumo išlaikymo darbą.

Be šio darbo nebus įmanoma pasiekti mūsų susiartinimo, o be mūsų susiartinimo laisvės kova ten, Lietuvoje, taip pat būtų sunkesnė. Aš šiandien norėčiau ypatingai kreiptis į lietuvių jaunimą Amerikoje, kad jie sektų savo ryžtingų tėvų, bočių kovos pėdomis.

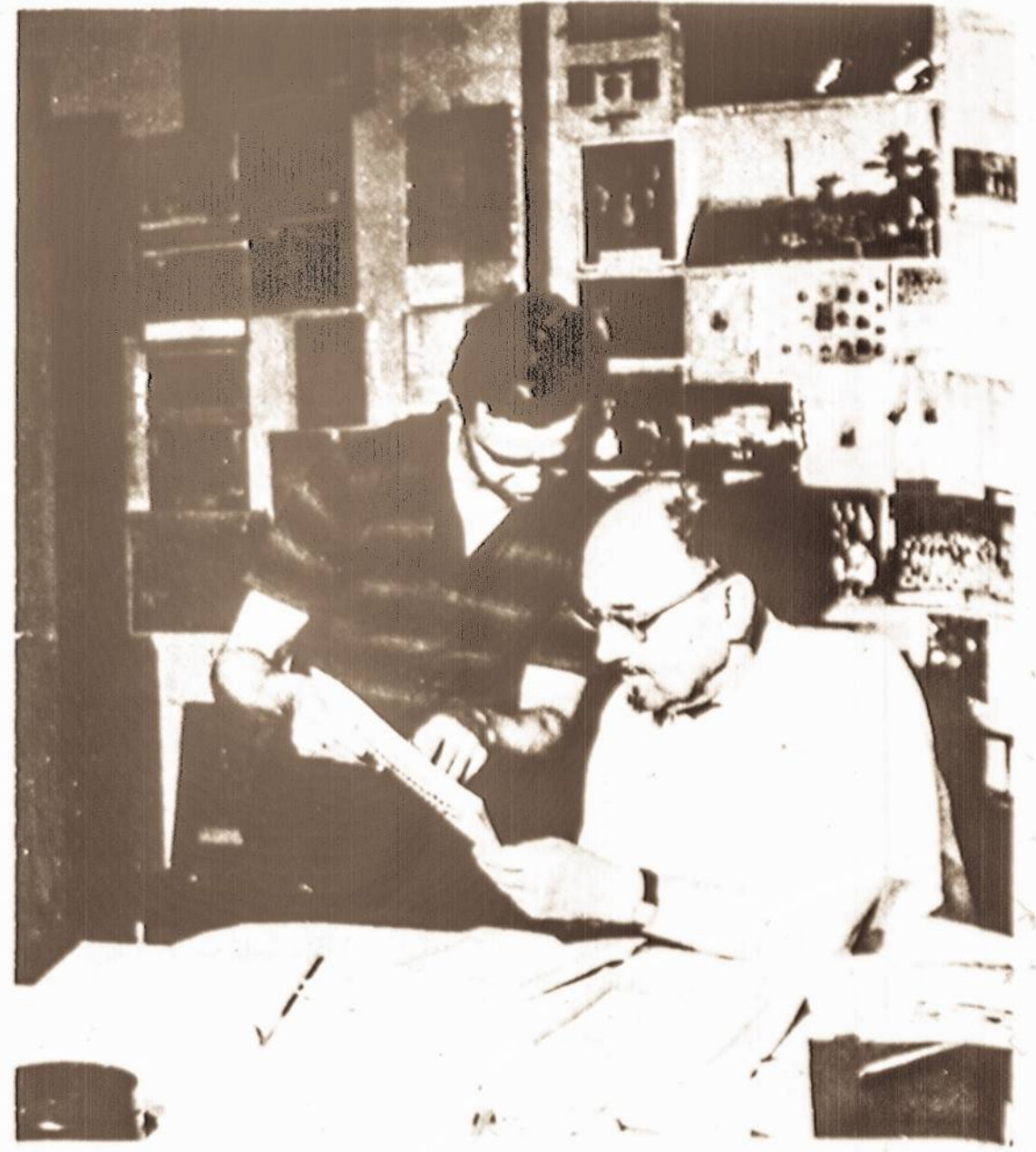
Ir kaip visada mes didžiųjų švenčių progomis nuklystame į savo gimtinę, pas savo artimus, nuklystate jūs mintimis į Lietuvą.

Aš apkeliauju beveik visą Lietuvos kraštą, mačiau galbūt ir jūsų tėviškes, jūsų sodžius. Aš būdamas dar 14-kos 15-kos, 17-kos metų, mačiau, kaip mano draugai žuvo kovoje. Daugelis buvo ištremti į Sibirą, į koncentracijos stovyklas ir tik daliai jų pavyko pabėgti į miestus ir tęsti mokslą.

Ir aš šiandien todėl ypatingai noriu kreiptis į jaunuo-menę, į būsimą mūsų tautos ateitį, kad ji būtų tvirta, kad ji būtų sąmoninga savo tautos gynėja.

Šie metai yra Maironio metai ir šitai dar labiau mus įpareigoja būti savo šalies patriotais.

Taip Miklovas baigė pirmąją savo kalbą laisvojo pasaulio lietuviams. V. Z.

Profesorius J. Žilevičius (dešinėje) ir muzikas Vytautas Strolia Jėzuitų namuose, Chicagoje, tvarko muzikologijos skyrių.

Dr. Petras Daužvardis, Lietuvos gen. konsulas Chicagoje, Cicerio lietuvių tarpe. Į dešinę nuo jo sėdi dabartinis Cicerio lietuvių kolonijos gyventojas prel. Mykolas Krupavičius, kuris pasižymi kaip didelis lietuviybės šauklys savo kalbose bei pamoksluose. Nuotraukos kairėje sėdi Cicerio Aukšt. Lituanistikos mokyklos direktorius Petras Patlaba. E. Šulaciū nuotrauka

52 milijonų padėka

NARIAMS IR DRAUGAMS - LFS PROGRESUI

Liberty Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

C. S. CHELEDEN

PRESIDENT

202 NORTH BROAD STREET

STENTON AND DUVAL ST.

TĘSIAME daugiau kaip 100 metų didindami dividendus

NAUJAI

PAKELTI IŠMOKĖJIMAI

4%

PER METUS

3 3/4% reguliariai

Dividendo plus 1/4% specialaus priedo taupomosioms sąskaitoms pastovioms daugiau kaip keturis metų ketvirčius. Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais pradedant sausio 1, 1962 paremti nuolatinis patenkinamu pelnu.

DIVIDENDAI MOKAMI NUO ĮDĖJIMO DIENOS
Apskaičiuojama pilnais metų ketvirčiais.

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

A Mutual Bank "... where your money works only for YOU!"
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave. Brooklyn, N. Y.
Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Massapequa Office:
Hicksville Road and Jerusalem Avenue
Opposite Holiday Park Shopping Center
Massapequa, N. Y.

VIENYBĖ The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y. Telephone: APplegate 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

MES

Atkelta iš 1 osl.

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Ginčai tegul pabrėžia reformų veiksmuose reikalą. Draugas vedamuoju primeša, kad ALTo raštinė ir Informacijos Biuras per 10 metų kainavę 100,000 dol., bet neišleidę nė vieno doro anglų kalba leidinio (paskutinis Biuro leidinys buvo 1944 m.). Amerikiečiai slovakai, štai, jau antra laida gavo Oddo Slovakia and Its People. Tiesa, spragą pildo kiti. Ypač vaisingi 1959 metai: veikalus išleido prof. Page (kitatautis), prof. Senn (sulietuvėjęs kitatautis), ir prof. Tarulis (lietuvis). Čikagos u-to projektu 1955 m. išleista B. V. Mačiūkos su redaguotas veikalas. Gausu medžiagos Amerikos valdžios 1954 m. išleistuose Kongreso tyrimų pranešimuose. Latvis istorikas A. Švabe parašė straipsnį 1956 m. išėjusioje The Fate of East Central Europe. Bet kai 1957 m. Free Europe komitetas pradėjo leisti eilę veikalų apie diktatūros veiksmus Rytų Europoje, redaktorius, Indiana u-to istorijos prof. R. F. Byrnes pranešė, veikalų apie Pabaltijo kraštus nebūsią, nes, girdi, nesą sutelkta medžiagos ir nėra kam parašyti!

Pabūkime Sokratu širše ir paklauskime, kas veiksmų veiksnys? Rasime, kad visi Lietuvą laisvina: ALTas, Laisvos Lietuvos K-tas, Bendruomenė, Tarka, Rezistencija. What a wasteful effort! — amerikietis efficiency ekspertas sušuktų. Devyni vyrai gaidį piauna, Prabočių Šešėlis tartų. I Pas. karo metu Lietuvai pripažinti dirbo tautininkų, ir katalikų, ir katalikų tarybos. Ideologijos ir asmenybės kliudė joms vienu kėnu susiliesti, tad sudaryta Tarybų Vykdomasis Komitetas, kuris, dr. Viničko ir dr. Bielskio (ir kitų) atstovaujamas Washingtone ėjo Lietuvos atstovavimo pareigas iki atvyko pripažinti diplomatai. Gal ir dabartinių veiksmų eibės galėtų iš sveikos senųjų Amerikos lietuvių praeties pasimokyti? Sudarykite, vyrai, lietuviškesniu pavadinimu vieną laisvintoją, be liberum veto (lenkiško nie pozwalam), kuris, matyt, yra stabdis ir ALTe ir JT Saugumo Taryboje.

Iš pagrindžio laikinai išlindęs Br. Raila be įrodymų piktai puolė Vienybę Dirvoje. Mintin atėjo poeto Miškinio suomių epo Kalevala (ir poeto Longfellow Hiawatha) stiliumi žodžiai:

Ir pragydę gaidūžėlis,
Užgiedojo vištos vaikas.

Iki pasimatymo akademijoje ir koncerte — kovo 11 d.!

SPAUDOS SKILTYSE

Prez. Kennedy sykį sakė: "Sovietija ruošė bombų sprogdinti tuo metu, kai mes per 3 metus sedėjome prie bendro derybų stalo. Ji kalta, kad mus prigavo, bet jei antrusyk prigautų — kaltė būtų mūsų vienu." Rusai sprogdinimais, be abejo, patyrė naujų dalykų ir padarė pažangos, išvada aiški: Amerikos saugumas reikalauja nuo rusų neatsilikti. Amerikai nauji sprogdinimai yra būtini ginklų pažangai.

New York Times

Jau seniai jaučiu, kad ginčas su Kinija vers Sovietų Sąjungą būti draugesne Amerikai. Juk jos vadai žino kad, ne Amerika jiems pavojus, bet kinai.

Senatorius Aiken (Vermont)

Sovietų Techmašimportas pasiūlė anglų Courtauld bendrovei kontraktą pastatyti Latvijoje dirbtinio Tercel audeklui dirbtuvę už 19 mil. 600 tūks. dol. Siūlėsi statyti ir amerikiečių bei italų firmos. Anglų bendrovė jau turi 4 kontraktus su Sovietija, 1 su Lenkija, ir 1 su Jugoslavija.

Wall Street Journal

Apie nekvalifikuotą etiką, pagrindinį ir filmą

Naujausią B. Railos kūrybą paskaičius

P. VARIAKOJIS
Chicago, Ill.

Savo skiltyje DABAR Juozas Tysliava ne kartą buvo išsireiškęs, kad lietuviškoji spauda yra mūsų visų veiksmų veiksnys. Iš tikro, reikia tik pasveikinti VIENYBĖS redaktorius ir leidėjus, kad ryžotės jo ilgus metus varytą darbą tęsti. Darbą nepelningą ir nedėkingą, bet lietuviškajai išeivijai svarbų ir naudingą. Darbą, kuris nuolat Jums kels rūpesčių ir džiaugsmo, kuris Jums iškels draugų ir ... priešų!

Džiugu stebėti Jūsų pastangas VIENYBĖ gerinti ir įvairinti, sakysim, kad ir naujų skyrių įvedimą. Šia prasme reikia sutikti ir LRS puslapio VIENYBĖJE pasirodymą. Beje, tai ne naujas dalykas, nes seniau VIENYBĖJE Br. Raila tokį skyrių buvo vedęs. Atrodo, kaip iš pavydo, kad naujasis LRS skyrius žada būti įdomesnis, negu jo redaguotas, Bronys Raila pakėlė balsą DIRVOJE, 25 n-ryje, prieš LRS Centrą ir VIENYBĖ.

Šį kartą jis išėjo prieš VIENYBĖ ne labai maskuodamas. Būtent, kad pastarųjų poros metų laikotarpyje VIENYBĖ jam pasidarėsi nepriimtina. Turbūt, nuo tada, kai paskelbė jo seną laišką iš Paryžiaus, rašytą VIENYBĖS redaktoriui, kuriame, jį patį cituojant, "tokios nekvalifikuotos etikos ir tono" buvo puolimas prieš jo pačio prieštelių, tuomet gyvenusių Paryžiuje, o dabar New Yorke. Žinoma, visiems teko labai nustebti, kad Bronys Raila gali taip nekvalifikuota etika ir tonu pulti žmogų (dargi prieteliu!), prilygindamas jį... mėslo vežimui. Sakyčiau, taidaugiau, negu nekvalifikuota etika...

Nežiūrint, kaip tas LRS skyrius VIENYBĖJE toliau rutuliosis, bet jau pirmo jo pasirodymo šį tą ir gero padarė. Ypač už tai VIENYBĖI turėtų būti dėkingas DIRVOS redaktorius, kad sugrąžino jai seniai pasitraukusį bendradarbį nuo Pacifiko. Čia, atrodo, turėtų ir p. Raila sutikti, kad nėra to blogo, kuris neišėlytų į gerą.

Bet B. Raila, atrodo, LRS puslapio pasirodymo priedangoj išėjo pulti VIENYBĖ. Visai kaip toje pasakėčioje: žiūrėkite, dangus grūva! O ištikrųjų, nė dangus grūva, nė tie jo įsivaizduoti "rausvi pavojai" čia pat pas mus, mūsų namuose gūžtas sukasi. Nebent tik tam tie "rausvi pavojai" grėstų, kuris praetyje raudonom marksizmo bacilom buvo užsikrėtęs ir savo tikru ar tariamu atsivertimu jų visiškai nebuvo sunaikinęs

Štaip jau lietuviškoji išeivija Amerikoje nuo rausvų bacilų punktu, kaip Vilnis, Laisvė, jų organizacijų ir veikėjų, yra toli atsiribojusi. Tos bacilos prieauglio kaip ir neturi, jų pavojus mažėja, nes tos rausvos bacilos išmiršta senatvės liga.

Kai dėl lietuvių išeivijos santykių su okupuotos Lietuvos lietuviais, tai irgi jie yra sveikame kelyje. Galima tais santykiais paspekuluoti, galima kelti aliarmuojantį balsą suvesti su savopriešais sąskaitas, kaip šį kartą Br. Raila savo naujausioje kūryboje DIRVOJE, 25 n-ryje. Tačiau kalbėti apie "rausvus pavojus" čia pat pas mus, mūsų namuose — tikra nesąmonė. Ir ponas Raila gerai supranta, nėra tiek naivus. Priešingai, sakyčiau, tai rafi-

nuotas gudrumas apkaltinti kitus tuo, kuo pats netiki. Nesvarbu, kad pats netiki, bet gal kiti tuo patikės?..

Sū okupuotos Lietuvos lietuviais, ypač su gimimėmis, daugelis Amerikos lietuvių siuntinėliais ir kartais laiškais bendrauja. Toks bendravimas plačiu mastu užsimezgė nei kam patarinėjant, nei atkalbinėjant. Nei pagaliau viešasis balsas ar protestas čia būtų turėjęs reikšmės, nes kiekvienas šį klausimą išsprendė individualiai, kaip kas suprato žmoniškumą.

Dažno knygų lentynoje, kuris iš viso lietuvišką knygą savo namuose prilaiko, galima rasti okupuotoje Lietuvoje išleistų knygų. Nors ir, sakysim, Maironio ar Vaižganto raštus ar lietuvių literatūrą ar panašų, bet vis dėlto okupanto išleistas. Gal ir ponas Raila į tokių knygų mėgėjų eilę įsirikluoja? Ar čia bendradarbiavimas su okupantu ar ne, kad ir netiesioginis?

Pagalčiau, tas Narkeliūnaitės filmas, iš jos kelionės Lietuvoje. Apie ją, matyt, Railai varpai skambėjo, tik nežino kurioje bažnyčioje. Mes, čikagiečiai, tą filmą matėme ir galime šį tą p. Railai paaiškinti. Filmas, kaip filmas, yra gražus Vilniaus bažnyčių, šilap gražių pastatų, bet daugumas jų ne raudonojo okupanto statytų. Tačiau okupuotos Lietuvos žmogus atrodė klaidinai ir suvargusiai. Visai ne tas žmogus, koks buvo nepriklausomoje Lietuvoje.

Tiesa, Narkeliūnaitės filme nėra kacetų ir kalinamų lietuvių ar Sibiro gyvenimo vaizdų. Jei tokių vaizdų būtų, tai tada tikrai reiktų pasakyti, kad tai bendradarbiavimas su okupantu, nes bendradarbiavimas, be jo sutikimo tokių vaizdų nenufilmuotų. Visai kitaip reiktų pasakyti, jei filmas, kad ir toks, koks dabar yra; būtų atsiųstas Lietuvos okupanto. Tai jau būtų kolaboravimas su juo. Bet dabar filmas pagamintas privačio žmogaus iniciatyva, kas buvo jam prieinama Lietuvoje nufilmuoti.

Daugelį jos filme matytų vaizdų, gal tik kitose pozose, lietuviškieji laikraščiai persispausdino ir tebesispausdina iš okupanto leidinių savo puslapiuose. Iš tų jų nuotraukų, tilpusių Amerikos lietuvių spaudoje, būtų galima ke-

lis tokius filmus, kaip Narkeliūnaitės pagaminti. Kodėl p. Raila ir kiti prieš tai neprotestuoja, kodėl čia jų rezistencinis budrumas atbukęs?

Štai kad ir ta pati Dirva, kurioje Raila kelia balsą prieš Vienybę, atvejų atvejais persispausdino ir tebesispausdina, net pirmame puslapyje, iš okupanto leidinių gražius okupuotos Lietuvos pastatus, bažnyčias, namus, laukus, miškus ir t.t. Ar tokių vaizdų rodymas filme yra jau "raudonų gūžtų" sukimas, rezistencinės dvasios pažaidimas, o panašių vaizdų laikraestyje spausdinimas, pavyzdžiui, Dirvoje, (ir tai ne pripuolamai, vienkartiniai, smalsumui patenkinti, o nuolatiniai ir pastoviai) jau ne?

Mano gimtojo krašto žemaitis pasakytų: Juokų darbs; kuo pats kvep, tuo kitus tep!

Jei ponas Raila savo paskutinėje kūryboje DIRVOS skiltyje bent kiek nuoširdumo turėtų, tai jau seniai gyventų pogrindyje, pirmiesiems okupuotos Lietuvos vaizdams Amerikos lietuvių spaudoje pasirodžius. Beje, nors ir labai stipri rezistencinė dvasia, vis dar jį sulauko žemės paviršiuje, arti tų įsivaizduotų (savo priešams apkaltinti!) "raudonų gūžtų"...

Bet vienoj vietoj j.p. Railos kumščiu trinktelėjimą Dirvoje žirkles atsiliepė. Taitas nelabasis ir visai susibankrūtijęs, okupanto leidžiamas "Tėvynės Balsas". Tas pats "Tėvynės Balsas", nuo kurio mūsų visuomenė pusėtinai gerai atsiribojo, tik de ja, p. Railos kritikos mintys prieš mūsų veiksmus, prieš atskirus veikėjus nepajėgė atsiriboti. Daugelį atvejų tas Rusijos bolševikų Lietuvoje (ar Rytų Berlyne) leidžiamas šlamštas pasigardžiuodamas kartojo B. Railos puolimus prieš veiksmus ir veikėjus, per eilę metų skelbtus Amerikos lietuvių spaudoje. Dar daugiau: jo "seną pasaulį" ardančius straipsnius, kad ir DIRVOJE paskelbtus, net nepajėgė "Tėvynės Balsas" sudoroti, o prireikė okupantui ekstra šmeiščių pamfletų išleisti, kur Railos puolimai prieš mūsų veikėjus susilaukė galimybės ištiesai būti perspausdintiems. Nors ir prieš autoriaus norą, taigi vis dėlto būta stipraus bendradarbiavimo su Lietuvos priešu. Toli gražu, nei draugas Algimantas Šalčius tiek nepasidaravo savo straipsniu Darbe, kaip tie B. Railos "king size" rašiniai.

ALB ATSTOVŲ PAREIŠKIMAS

Amerikos lietuvių delegacijos atsilankymas pas prez. J. F. Kennedy yra įvairiai aprašytas lietuvių spaudoje. Neliesdami skelbtųjų pranešimų autentiškumo, jaučiame pareigą atsiliepti į Naujienų dienraščio, Apžvalgos skyriaus, vasario 24 d. ir vasario 26 d. pagrindinius teigimus, kurie visiškai prasilenkia su tiesa.

1) Naujienose delegacijos nariui p. V. Adamkavičiui grubiai primesta, kad jisai melavo, pareikšdamas, kad, jam tariant žodį, prez. Kennedy prašęs paaiškinti Vasario 16 prasmę.

Mes, žemiau pasirašę, Amerikos liet. delegacijos nariai, dalyvavę audiencijoje, pareiškiame, kad Apžvalgos rašytojas dr. P. Grigaitis prasilenkia su tiesa, klaidin-

damas lietuvių visuomenę bei pajuokdamas delegacijos narius. Mes girdėjome ir matėme, kaip prez. Kennedy kreipėsi į kalbėjusį su prašymu paaiškinti Vasario 16 reikšmę ir kaip p. V. Adamkavičius perleido savo žodį dr. P. Grigaičiui, kuris buvo pasiruošęs prabilti.

2) Naujienų apžvalgininkas tvirtina, kad p. Šimutis neprašė prezidento tarti žodį, de ja, turime vėl patvirtinti, kad girdėjome ir matėme, kaip delegacijos pirm. p. Šimutis kreipėsi į prezidentą, prašydamas padaryti pareiškimą.

Reiškiame pagarbą

St. Barzdukas, dr. A. Nasvytis, Jonas Jasaitis, Z. Dailidka, Alg. Kėželis

VIENYBĖ, 1962 m. kovo 9 d.

Mums rašo...

Iš spaudoje tilpusių aprašymų nelieka abejonės, kad Amerikos Lietuvių Tarybos vykdomasis komitetas vadovaujasi tik asmeniškų ambicijų patenkinimu, užimdama vietą taip svarbiame Lietuvos laisvinimo darbe. Kalbama, kad ALT vykdomasis komitetas net yra padavęs skundus amerikiečių įstaigoms prieš kitus lietuvius, besirūpinančius laisvinimo reikalais. Jei tai yra tiesa, visa sąmoninga lietuvių visuomenė turėtų susirūpinti, nes, atrodo, kad vienas pagrindinių mūsų laisvinimo veiksnių yra praradęs kelią dėl takelio. ALTO centrui pagydyti, kol dar nevēlu, siūlau sekantį receptą:

1) Visos organizacijos (daugiausia ALTO ir Lietuvių Bendruomenės skyriai), kurios rengia Vasario 16 minėjimus ir pelną siunčia ALTO vadovybei, terengia tuos minėjimus ir renka pinigus Lietuvos laisvinimo reikalui, bet laikinai tegul nesunčia pinigų ALTO centrui.

2) Dabartiniai ALTO vadovai JAV lietuvių išėvijai turi duoti detalų pranešimą apie lankymąsi pas JAV prezidentą ir visas su tuo susijusias aplinkybes;

3) Jei paaiškės, kad ALTas taip elgėsi vien Lietuvos interesų vedamas, telieka jis ir toliau Lietuvos laisvinimo darbo priešakyje.

4) Jei paaiškės, kad ALTO vadovai lietuvių tautos interesus aukoja asmeniškų ambicijų patenkinimui, tuomet visi tautiškai sąmoningi lietuviai turi pakelti stiprų protesto balsą ir padaryti radikalių pakeitimų mūsų laisvinimo veiksnių organuose.

Prasmingiausia forma tokiems pakeitimams įvykdyti būtų praversti slaptą balsavimą visų laisvojo pasaulio lietuvių tarpe ir tokiu būdu išrinkti reprezentacinę lietuvių išėviją politinę vadovybę. Tokie rinkimai, manau, galėtų būti praversti Lietuvių Bendruomenės globoje.

ROMAS KEZYS

Reiktų reformuoti ne nustumti

Keista, bet kaip kurios Amerikos gyvenimo sąlygos, matyt, smaugla politinę piliečio drąsą savo pavarde mūsų spaudoje visuomenės reikalus svarstyti. Visur mirga slapyvardės. Savo pavardės nebija pasijunta it maskarado balūje, arba it bežiūrys į senovės graikų tragediją, kur vaidilos turi vaidinti veidus kaukėmis prisidengę.

Tiesa, kai kurie svarstymai primena senovės kino Lao Tze pastabą: "Zinantieji tyli, ne tylintieji nežino". Nestebėtina, jei slapyvardėmis slapsnotamasi.

Amerikos Lietuvių Taryba yra nepamainoma senųjų Amerikos lietuvių politinė įstaiga. Tai li Pas. karo metu susidariusi li Pas. karo metu katalikų ir tautininkų Tarybų sudarytojo Egzekutyvio Komiteto įpėdinis. ALTE sukaupia 1914-1962 tarpsnio Amerikos lietuvių politinės padėties supratimas. Amerikos politiniame gyvenime ALTas priklauso pressure group rūšiai. Jos svorį sudaro jos narių JAV pilietybė, nes politikos vadai demokratijose mėgsta ir gaudo piliečių balsus.

V. Zylė ALTE tepastebi "erzlius senokus" ir "piktas išdaigas". Girdi, "išėviją ošia" šią įstaigą užpečkį nugarūsti, jos vieton įkeldinant ateinančią, it deivę Afroditę iš jūros putų, Bendruomenę — "naują, sumanų ir pajėgų veiksnį", jau parodžiusį "didelio Lietuvos reikalų supratimą".

Jei ošimas ne audra užkimštoje bonkoje, ALTO varymas užpečkį, o Bendruomenės jo vieton įkoptinimas pavaldžiuotų pasakėčių apie gerą širdį ir darbštų kurtį, priėmusį į savo namus apšilti ežį. Kada nusiskundė dėl badančių ežio šerū, susilaukė patarimo: "Nepatinka — išėiki".

BALFas, sakoma, turįs 1,668 narius. Kai pareigūnai nuvyksta į Washingtoną gauti gerybių, išgirsta: "Kiek BALFas turi narių?" Nesakyti teisybės negalima, o pasakyti tiesą nepatogu.

Tas pat, ALTą su Bendruomenę lyginant, kiek lietuvių pastaroji atstovauja? Teisybę pasakyti nepatogu. ALTas, tarp kitko, atstovauja du milijonus Susivienijimus, turinčius per 20,000 narių ir paminėjusių savo deimantinę sukaktį. ALTas sušaukia savo seimus, kurie išrenka Tarybą, o ši valdybą, reikalams vesti. Ošimų čia nesigirdi.

Be abejojimo, naujo kraujo įliejimas, kaip kada, naudingas, nors reikalas ne "senume". Juk labai gerbiame "senus" prof. M. Biržišką ir prof. St. Kairį. Be vieną nustumti kitą įkelti, yra kitų kelių reformoms, naujoms am-

bicijoms prasisiekti. Pavyzdžiui, liaudininkams jau seniai reikėjo nariais įsirašyti bendramintiškon Sandaron, išrinkti naujų žmonių Centro Valdybon, apjungti Sėją su Sandara ir ALTanpaskirti kitokio tipo vyrą. Ir tautininkai galėtų ten įstatyti V. Rastenio būdo vyrą. ALTO valdyboje privalėtų būti viena moteris lietuvi (mūsų kandidatė čia — A. Deventienė). Na, ir soc. demokratai gali pakeisti ujamą Grigaitį. ALTas yra nepamainoma Amerikos lietuvių įstaiga, bet jos žmonės — ne nepamainomi!

Būtų naudinga, jei bent vienas "ošiantis" sava rimta pavarde mums blaiviai išaiškintų, kodėl nauja grupė būtų tikslesnė JAV piliečių (jei būtų piliečiai) pressure frankis negu senas ir vardą įgijęs ALTas? Ne jau "seni" piliečiai iš tikrųjų seni, o "nauji" naujesni ir, lygt ta nauja šluota, geriau šluoty? Politikos vadams demokratijoje, rodos, visi piliečiai lygūs, seni ir nauji, jei tik žada jiems balsą atiduoti.

Seniems Amerikos lietuviams, rodos, nėra jokio degančio reikalo išsižadėti savųjų senų organizacijų ir istorinės patirties. Juk ir Bendruomenė, viso naujumo nežiūrind, neprikalbins Amerikos vadų paskelbtį karo Sovietų Sąjungai ir kardu Lietuvai laisvę sugražinti? Ji turės vartoti tą pačią taktiką, kurią sėkmingai vartojo ir tebevartoja ALTas.

Poetas Aistis jau 1950 m. tiksliai pastebėjo, kad senųjų Amerikos lietuvių veikla sukosi vien Lietuvos laisvės klausimu. Naujoms tenka painesnis ir sudėtingesnis uždavinys — kova už laisvę ir tąsa nepriklausomoje Lietuvoje pradėtų kultūrinių darbų (pavyzdžiui, Enciklopedijos leidimas). Ne jau mielas Zylė siūlo Bendruomenei nuo šių antrųjų pasitraukti ir stoti mirtinon rungtynėn su ALTu? Be to, kandidatais juk stovi VLIKas, Lietuvos Laisvės Komitetas ir Talkai

VYT. ŠIRVYDAS

VIRŠUJE: Vasario 16 proga su New Jersey gubernatorium: iš kairės i dešinę - gubernatorius Hughes, I. Trečiokienė, I. Dilienė; stovi: kun. Tamašauskas, Kearny miesto mēras J. Healy, adv. Ch. Paulis, inž. Vl. Dilis, adv. F. Galinaitis. (du lietuviai, kurių pavardžių nepavyko sužinoti, Jokūbas Stukas ir I. Stankūnaitė.

Vyt. Maželio nuotrauka

Kelionė į Romą

BALFo reikalų vedėjas kun. Lioginas Jankus praneša, kad šiemet vasarą — rugpjūčio pradžioje iš Amerikos bus organizuojama delegacija į Romą. Jai vadovaus NCWC reikalų vedėjas J. E. vyskupas E. Swanstrom ir jos tikslas bus prisidėti prie dešimt metų paminėjimo nuo Popiežiaus Pijaus XII "Exsul Familia" konstitucijos išleidimo. Tai buvo specialus raštas pabėgėlių dvasiniam reikalams tvarkyti. Jisai lietė ir lietuvius.

Be Romos, delegacija dar aplankytų ir kitas įdomesnes vietas Europoje. Smulkesnių informacijų galima gauti, rašant: 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Nuomonės ir mintys ryšium su audiencija

— Kad ir pyksta ant manęs Altas, bet aš džiaugiuosi parodęs jam kelią prezidentūron.

DR. PETRAS VILEIŠIS

Ir džiaukis, daktare, nes nežinančiam patarti yra geras darbas kūnui, už jį gausi gausu užmokestį danguose.

— Nei vienas iš valdybos (Alto, mano pastaba) narių negalvoja, kad reikia skubintis su vizitu pas prezidentą. Bent tuo tarpu tokio degančio reikalo nėra.

ŠIMUTIS, Alto pirmininkas.

Tam jis ir Altas, rinkti pinigų, šokti lenciūgėlius ir laukti, laukti, laukti. Juk ir žydai laisvės laukė apie 2 tūkstančius metų. Puikus išradimas. Bravo Altas, Miegok saldžiu miegu, kaip miegojęs iki šiol, kad ir dar nors 4 tūkstančius metų. Tai bent pradžiuginsi "draugus".

— Apie tai pranešęs (apie vizitą pas prezidentą, mano pastaba) pats Vileišis Long Distance telefonu. Joje būsią per dvidešimt asmenų. Ką jie atstovauja nežinia. Beveik jie visi respublikonai. Jeigu jie nori pareikšti pagarbą demokratui prezidentui, nieko blogo tame nebūtų. Bet p. Vileišio tikslas yra ne tas, jisai stengiasi užbėgti už akių Amerikos Lietuvių Tarybai, kurią jisai jau senai, kur tik gaudamas progą niekina.

NAUJENOS rodos, kad autorius dr. P. Grigaitis

Liaukis, p. daktare Vileiši, šimtinėmis Vasario 16 minėjimuose niekinęs Jo Didenybę Altą. Susiprask ir klok Alto reikalui tūkstantines. Juk gi pats matai, kaip jie tave myli. Būsi "persona grata". Dabar gi tos gracijos neturi, todėl ir nevalia buvo Vasario 16 priėmimo pažvelgti į gražias akis Baltuose Rūmuose. Alto nuosprendis teisingas ir išmintis didi.

— Iš esmės gal ir nebloga, kad Bendruomenė ir Altas pagaliau susitarė sudaryti vieną delegaciją. Plačioji visuomenė, atrodo, ši susitarimą priims palankiai. Gražu, kad pademonstruota vienybė. Bet skaudu, kad visa tai pirktai labai didele kaina.

BARZDUKAS
L. B. Tarybos
Prezidiumo pirmininkas.

Nesisielok p. Pirmininke, juk žinai kur siunčiamas Mauras, kada jis pavestą darbą atlieka.

— Kaip gera sugrįžus, tik kad tu žinotum, kiek per tas nebuvimo dienas su tavimi man teko raudonuoti ir pykti dėl tavo užsienių politikos.

S. NARKĖLIŪNAITĖ

Pyktis grožiui kenkia. Ne pykit, gražuole. Amerikos užsienių politika pastatyta ant tvirtų geležinių pagrindų. Taip yra lengva ir patogus draugą gali parduoti aukšta kaina, o jis vis liks draugu. Bet pabandyk parduoti priešą

...Tai gausi tokį arbužą, kad ir gimtąją dieną užmirši. Taigi, Amerikos užsienių politika gera. Ja pasekė ir Bendruomenės vadovai. Pardavę savo draugą dr. Vileišį, bet nieku būdu neturėjo tiek taurios išminties, kad parduotų dr. Grigaitį. O ar kas už tai pyksta? Ir gera ir patogus. Ir erzelio nėra. Ir lietuviška vienybė išlaikyta. Bravo amerikoniška užsienių politika.

— Congratulations. Must receive all repeat letters regarding audience by tomorrow, Saturday. Cannot proceed without. Do not make further public statements until cleared by us.

JASAITIS, A.L.B. valdybos
pirmininkas.

Sveikinu, Amerikos laisvės šalyje, tamsta esi tikras amerikonas. Apinasrių politika yra reikalinga ne tik kariškams pažaboti, kad jie neloty prieš tikruosius Amerikos "draugus" komunistus, bet ir dr. Vileišiui, kad jis, neduok Dieve, nesuriktų: "šiais metais Altui aukoju tūkstantinę". O ką jis tada Bendruomenei duos?!

— Todėl kiekviena gera pastanga, kiekvienas geresnis kelio suradimas, kiekviena nauja iniciatyva kuri iškelia Lietuvos vardą, primena jos kančias ir pagyvina laisvės bylą, yra naudinga ir vertinga. Niekas neturi ir negali turėti laisvinimo monopolio — už laisvę visi esame atsakingi. Dabartis reikalauja politi-

nės išminties ir geros iniciatyvos.

PR. GR. — DRAUGAS

— Pats laikas parodė, kad senoji jų veiklos filosofija (Altininkų, mano pastaba) yra savo atgyvenusi ir šiandien nustojusį savo vertės. Ir kad tai turi būti išimta kaip bevertis pinigas.

IŠ VIENYBĖS RAŠINIO.

Čia tai jau tikrai politika be moralės pritaikinta tiems žmonėms, kurie ją puoselėja. Pritariu Vienybei; politika be moralės turi būti išmesta kaip bevertis pinigas, nes ji mažoms tautoms yra savižudybė. Ir pabaigai dar vienas perlas:

— Gėda, kai šantažistai gali būti vadovaujančiuose posto-
tuose.

BARZDUKAS,
A.L.B. Tarybos
Prezidiumo pirmininkas.

Čia jau net ir man pasidarė šilta, o net ir karšta. Dėl to ir baigiu šį nuomonių rinkinį. Dėkoju visiems už tokias puikias, kreivas, šleivas ir tiesias mintis ir pasiūlykus, laukdamas žmogaus, kuris galėtų parodyti kelią į Jungtines Tautos Lietuvos laisvės bylai ginti. Sudiev, iki susitinkant Jungtinėse Tautose.

K. BAGDONAVIČIUS

JUOZAS TYSLIAVA GYVENIME IR KŪRYBOJE

AKADEMIJOS PROGA

JUOZAS TYSLIAVA (1902. 11. 1 - 1961. 11. 11)

JUOZO PALIKIMAS...

Maloni Ponia Tysliaviene.

Nors gerokai pavėluotai, bet vistiek norėčiau Jums išreikšti savo gilią užuojautą dėl Jūsų mylimo vyro Juozo mirties.

Juozas Tysliava neabejotinai jau yra įrašytas į Lietuvos istoriją kaip vienas iš gausiausių, spalvingiausių ir įdomiausių redaktorių. Jis neginčytinai tokiu yra, nes, nežiūrint lietuvių didelio srovinio pasiskirstymo, jis sugebėjo rasti savo laikraštįje VIA MEDIA, kuriame sutilpo įvairūs lietuviai. Savo gyvenimo laikotarpyje Amerikoje Juozas Tysliava, mano manymu, buvo vienintelis lietuvis redaktorius ir žurnalistas, kuris bandė vairuoti lietuvišką veikimą ir žurnalistiką amerikietiškos kultūros dvasioje. Ši dvasia tai yra įvairių tautų, rasų, ideologijų ir pažiūrų sintezė. Politiniame - visuomeniniame gyvenime ši sintezė yra dėsnis, kad žmonių ieškomoji TIESA nėra nei dešinėje nei kairėje, bet ji yra kažkur tarp šių dviejų. "Kažkur" reiškia, kad niekas tikrai nežino kur konkrečiai ta absoliutė tiesa yra ir jos ieško sintezėje. Aš manau, kad šis Juozo Tysliavos bruožas yra jo ir Amerikos lietuvių didelis laimėjimas. Naujos Amerikos lietuvių kartos turėtų būti panaudotos kaip pradinis kapitalas lietuvių tautos politinei - visuomeninei sintezei plėsti ir populiarinti.

Juozo Tysliavos aukščiau minėtas palikimas yra svarbus akivaizdoje fakto, kad daugelis jo kolegų redaktorių, žurnalistų ir veikėjų jau yra savo gyvenimo saulėleidyje, bet atsisuko atgal. Be savo ilgo gyvenimo šešėlio ir gražaus saulėleidžio, jie nieko konkretaus nemato. Savo ilgame gyvenime ir veikloje jie gyvena tik viena idėja, jie vaikščioja tik viena kryptimi vienoje siauroje erdvėje, jie "nieko neužmiršo ir nieko neišmoko". Šioje inercijoje

jie praleido puikliausias galimybes ir progas viešajam reikalui. Jie pasidarė nepastabūs net savo klaidoms, kuriose užkietėjo ir suorganizavo sistemą klaidose pasilikti. Tokiu būdu mūsų veikla net ir šiais sunkiais laikais yra daugialytė, vietoje vieninga ir vienalytė. Tragiškiausia yra faktas, kad net ir vienos srovės - ideologijos žmonės neturi platformos, kurioje jie visi sutilptų, pav., kurioje sutilptų Lietuvos lietuviai, prel.

Krupavičius ir Brazaitis arba Amerikos lietuviai Šimutis ir kun. Kasakaitis.

Tad, gerblamoji Ponia Tysliaviene, jei Juozo palikimas bus lietuvių pastebėtas ir įvertintas, tai bus didžiausias jam paminklas ir lietuvių didelis laimėjimas.

Su pagarba,

DR. BRONIS J. KASLAS

Wilkes-Barre, Pa.
1962 m. kovo 3 d.

MANO ŽVAIGŽDĖ

Lyg svajojau, lyg meldžiausi nakčiai,
Lyg ilgėjau ryto spindulių.
Žvaigždės, žvaigždės... Erdvės tokios plačios.
Aš, kaip žvaigždė, žiūrau ir tyliu.

Mano laimė meteoru krito,
Mano laimė žemės pagauta.
Bet žinau, jei bus—bus mano rytas
Ir daina, kaip meilė, nekalta.

Visą naktį pasaka gėrėjau,
Ją man sekė mėnuo nebylys.
Žvaigždės, žvaigždės... Okeano vėjas.
Mano žvaigždė—žemės kamuolys.

Juozas Tysliava

Juozas Tysliava su žmona Vale jaunystės dienomis.

Iš mano dienoraščio

Pranė Lapienė

JŲ PIRMOSIOS DIENOS AMERIKOJE

Ši ponia tikrai jau man įkyrėjo. Viskas jai čia bloga, viskas neįdomu. Šį rytą po pusryčių, žvelgdama į kampe stovintį Steinway, ji klausia mane:

— Kas rojaliu čia skambina?

— Mano duktė, o ir aš pati truputį pabandau.

— O kas čia Amerikoje domisi muzika?

Tuo tarpu įslenka į salionėlį mano antras svečias, taipgi neseniai atvykęs čia iš Vokietijos stovyklų. Abu jau ten pasižinę, net yra kartu gyvenę. Įalieku jam į klausimą atsakyti, o pati išeinu atnešti užkandžių, nes, sakė, prie stikliuko pripratę ką nors kramtomo turėti, ne taip, kaip Amerikoje, stipresnį gėrimą nuveja silpnesniu...

Šis mano svečias jau anksčiau yra buvęs Amerikoje, rodos, dar prieš pirmąjį pasaulinį karą. Nieko jam čia nėra svetima. Net ir savo karjerą, iš kurios Kaune valgė baltą duoną, buvo šiame krašte pradėjęs. Sutinkant užsienio svečius, jis man yra dešinioji ranka.

— Ką žmonės čia daro su pinigais? — girdžiu ponią klausiant tą vyrą.

— Perkasi automobilius.

— O paskui? Kai jau turi automobilius?

— Namus!

— O tada?

— O ką tu su pinigais darydavai Lietuvoje? — Jau rūstelėjęs svečio balsas atrėžia.

— Eidavau į teatrą, operą.

— O kas čia tau neleidžia to daryti?

— Argi ir Amerikoje yra kur opera, koks teatras? Aš taip labai nusivylusi šiuo kraštu, kad visos tos matytos amerikoniškos filmos, atrodo, buvo viena propaganda mums tik suvilioti. O mes kvaili... Tik pažūrėk į šį namą — Lietuvos kaime tokių būdavo.

— Nesuprantu tavo tokios šnekos. Amerikoje gali rasti visą pasaulį, visokį žmonių gyvenimą. Na ir ko tau trūksta iš šitų namų? Argi ne sėdime abudu minkštose kėdėse, argi tau negražus vaizdas pro langą, ar mūs čia nevaišina gerai? Tiesa, abu dar sėdime ne savo kėdėse, bet žinok, kad mūsų rankose mūsų ateitis. Galimybių šalyje esi.

— Taigi, pirma automobilį, paskui namus, vėliau ieškok teatrų. Keista ši šalis.

— Kam pirma automobilį? Gali pirma įsigyti ir namus.

— Firma aš noriu vyrą čia atsikviesti — Moteris lyg ir įsižeidusi,

— Vyrą? Juk jį palikai Lietuvoje.

Ji nutyla.

Aš išeinu atnešti daugiau užkandžių, mano vyras pripila stikliukus, o jie išsismaginę vos nesusiima už ausų. Viešnia mano svečių išvadina egoistu, visai nekušturingu, o jis jai primeta svetimo vyro paviliojimą.

Bus daugiau

VIENYBĖ, 1962 m. kovo 9 d.

Ką kiti rašė

Ryšium su Juozo Tysliavos mirtimi, Amerikoje ir visame laisvajame pasaulyje išeinančioje lietuvių spaudoje yra tilpę žinių ir atsiliepimų apie velionį. Kadangi neįmanoma visko pateikti ištiesai, čia duodame kai kurias būdingesnes ištraukas.

DRAUGAS lapkričio 13 d. laidoje pirmame pusl. pranešė apie Tysliavos mirtį, įdėdamas kartu ir jo atvaizdą, o lapkričio 18 d. Mokslo, Meno ir Literatūros skyriuje to skyles red. Kazys Bradūnas patalpino ilgoją savo rašinį "Vai kodėl taip anksti" (Poeto Juozo Tysliavos atsiminimui).

Papasakojęs savo atsiminimų apie velionį ir jo šakotą veiklą, Bradūnas rašė:

Kaip poetas, Tysliava mums daugeliui jau yra gerai pažįstamas. Tai pomaironinio laikotarpio, prisikėlusios Lietuvos skambus, kiek romantiškas — simboliškas, bet retkarčiais ir realiau giedantis dainius. Anuo laiku jo rašytieji posmai buvo tiesiog chrestomatiniai poezijos perlai. Manau, dar daug kas atsimenam gimnazijose vartotą literatūros teorijos vadovėlių, kuriame buvo tiek daug Tysliavos poezijos pavyzdžių, pailustruojant poetines vaizdingumo priemones.

NAUJIENOS lapkr. 18 ir 25 laidose savo kultūriniam priede Tysliavos atminimui paskyrė nemažai vietos. Pirmuoju atveju buvo įdėta Tysliavos poezijos ir jo atvaizdas, o antruoju atveju — Povilas Dirkis, vienas velionies bendradarbių iš Lietuvos kariuomenės, prisimena Tysliavą savo rašinyje "Juozą Tysliavą prisiminus". Autorius apie velionį, tarp kitų dalykų, atsiliepia šitaip:

...Velionis žodžių neieškojo kišeniuose, turėjo aštrią, lengvai valdomą plunksną. Jo straipsniai turiningi, patriotiški ir išsamūs. Kartais jis pilnas sąmojaus, humoro, bet aštrus oponentams. Jis nesitaikė ir niekam nepataikavo. Pavyzdžiui, jis nepabugo sukilusių prieš jį kunigų vienybės, jis nenusileido jį puolusiems dirvininkams... Apleisdamas šį pasaulį, velionis paliko didelę spragą, kurią vargu bus galima užpildyti. Jo mirtis išėmė labai stiprų ramstį iš lietuviškos spaudos darbininkų, kurių turime nedaug ir kurių tiek daug reikia.

TĖVYNĖ apie Tysliavą rašė lapkr. 17 ir 24 d. d. numeruose, pirmą pranešdama apie jo mirtį, o paskui aprašydama velionį ir visuomenės jam surengtą atsisveikinimą. Lapkr. 24 d. laidoje, tarp kitų dalykų, šitaip rašė:

Savo laikraštį Vienybę jis sugebėjo padaryti patrauklų plačiausiems lietuvių sluogsnams. Tai patvirtina lapkr. 14 d. įvykęs su velionimi atsisveikinimas, kuriame dalyvavo žymesniųjų organizacijų atstovai ir įvairias sroves atstovaujantieji visuomenininkai. Tuo būdu buvo pripažinti Juozo Tysliavos nuopelnai ne kuriai nors grupei, bet plačiausiems lietuvių sluogsnams.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA (Kanadoje) lapkr. 15 d. pirmame psl. praneša apie mirtį, tarp kitų dalykų, rašydama:

J. Tysliavos asmenyje lietuviams neteko vieno žymiųjų modernių poetų, gabaus žurnalisto, sumanaus redaktoriaus, sugebėjusio Vienybę pervesti per deimantines sukaktuves. Amerikos lietuvių rašytojų draugija neteko savo valdybos pirmininko.

AIDAI, mėnesinis kultūros žurnalas, savo lapkr. laidoje įdėjo savo redaktoriaus Antano Vaičiulaičio rašinį "Juozas Tysliava" su velionies nuotrauka ir poezijos ištraukomis.

Autorius apžvelgė Tysliavą kaip poetą, žurnalistą — redaktorių — leidėją ir kaip kalbėtoją, ilgiau sustodamas ties velioniu kaip poetu, kurio aptarimui skiria ir visą savo rašinio antrąją dalį.

Kaip redaktorius, Tysliava, Vaičiulaičio žodžiais, "nevengdavo sulaužyti jietis su prieštaraujančiais, o kovoje jis buvo atkaklus". Kaip kalbėtojas, anot Vaičiulaičio, jis buvo

vienas iš geriausių oratorių. Teko girdėti senus lietuvius lyginant, jeigu kuris kitas prakalbininkas būdavo itin geras: "Kalbėjo beveik kaip Juozas Tysliava". O iš tribūnos jisai bylojo didingai ir dramatiškai. Kalbėjo jautriai, karštai, patetiškai, klausytojus graudindamas ir pagavimo momente pats prieidamas prie ašarų, kai bylodavo apie kurio žmogaus ar mūsų tautos tragediją. Jo žodis buvo vaizdus ir lakus, iškilmingas ir liaudiškas, todėl ir jį patį kaip oratorių būtų galima pavadinti savotišku liaudies tribūnu.

Apie Tysliavą kaip poetą, Vaičiulaitis rašė:

...Juozas Tysliava, kaip poetas modernistas, yra mūsų futuristų mokyklos adeptas, nors, kaip ir visame gyvenime, gana nepriklausomas. O to savarankumo versmė buvo jo talento veržlumas ir pats asmuo.

...Geriausiais savo lyrikos pavyzdžiais Juozas Tysliava išsineria iš bet kokių literatūrinių mokyklų lukšto ir stoja prieš mus kaip natūralus talentas. Tokiems jo eilėraščiams būdingos savybės — švari melodija, erdvus mostas, ritmo natūralumas, vaizdo ir išgyvenimo gaivumas, skonio tikrumas ir nuotaikos sugestyvumas...

MARGUTIS savo lapkričio mėn. laidoje, kartu su Tysliavos fotografija ir trumpa biografija, apgailėstauja, kad spaudos darbas Tysliavai bus atėmęs galimybę vystyti ir plėsti jo poetiniam talentui, kad "susidėsčius gyvenimo aplinkybėm, (Tysliava) poeto plunksną išmainė į redaktoriaus (plunksną). Suprantama, kad rašinio autorius neturėjo galimybės žinoti, kaip iš tikrųjų buvo. Dabar, tvarkant jo pomirtinį palikimą, atrodo, kad redaktoriaus ir visuomenininko darbas nebuvo stabdis Tysliavos poezijai; jis ją kūrė, tik nespausdino,

VIENTYBĖ, 1962 m. kovo 9 d.

Juozas Tysliava savo tėviškėje Lietuvoje.

Juozas Tysliava savo studijoje Paryžiuje.

Juozas Tysliava su savo buv. padėjėja red. Salomėja Narkėliūnaitė.

A U D R A

Motina—žemė.
Saulė—pati.
Namas peržemas,
Jūra plati.

Supasi laivas,
Jūra dangum.
Debesys raivos,
Bėga žmogum.

Daužosi jūra.
Vėjas—akmuo.
Jūroje niūro
Žemės liemu.

Verda nelaimė
Jūros dugne.
Rupūžė, baimė
Ima mane.

Motina—žemė.
Saulė—pati.
Žemė sutemo,
Jūra plati.

Juozas Tysliava

Mrs. Dean Rusk, valst. sekretoriaus žmona, kalbasi su Lietuvos Atstovu Washingtono Lietuovs Pasiuntinybėje per Vasario 16 priėmimą. O. Kajeckienė ruošiasi viešniai prisegti gėlę.

Priėmimas Lietuvos Pasiuntinybėje

Vasario 16 šventės proga Lietuvos pasiuntinybėje Washingtono suruošta priėmimas, Jame atsilankė iš Valst. Dep-to ponja Dean Rusk, valstybės sekretoriaus žmona su dukterimi, valst. pasekr. žmona p. Ball, valst. pasekr. pavaduotojo polit. reik. žmona, ponja Alexis Johnson, valst. sekr. pad. Europos Reik. ir ponja Foy D. Kohler, protokolo šefo pavaduotojas, kartu atstovavęs ir JAV protokolo šefą, ir ponja William Tonesk, valst. sekr. pad. Afrikos reik., buvęs Michigan valst. gub., Mennen Williams su žmona, Rytų Europos dir. Harold C. Vedeler su žmona, George L. Warren, Pabaltijo skyr. virš. R. W. Tims su žmona, Richard Selby, dirbęs prie Kohler, su žmona, apie šešetą kitų dep-to žmonių ir

keletas anksčiau v. dėp-te dirbusių pareigūnų.

Iš Senato sferų dalyvavo didžiūmos lyderio žmona ponja J. Mansfield.

Iš Atstovų Rūmų buvo — William Murphy (Ill.) su žmona ir Thomas Y. Lane (Mass.) žmona.

Iš diplomatinio korpuso dalyvavo; diplom. korpuso dekanas Nicaraguos ambasadorius dr. G. Sevilla — Sacasa ir šių valstybių ambasadoriai: Airijos, Gabono, Jordano, Kolumbijos, Saudi Arabijos, Urugvajaus ir Latvijos atstovas dr. A. Spekke su žmona.

Ambasadorių pavaduotojai buvo iš šių valstybių: Australijos, Ispanijos, Kanados, Kinijos, Kamerūno, Liberijos, Madagaskaro, Mali, Vietnamo ir Švedijos aviacijos attachė

(vedęs Kaišedorių Tiškevičiūtė).

Iš bažnytinės hierarchijos dalyvavo: Apašt. Delegato atstovas Msgr. Priglione, vyskupas Hannan, Msgr. John K. Cartwright, Senato kapelionas dr. B. Harris, Msgr. Paul Tanner iš NCWC, msgr. prof. John Abbo (dirbęs Nunciatūroje Kaune ir Čionykštėje Apašt. Delegatūroje), prof. Tėvas Robert E. McNally, S. J.

Iš kariškių dalyvavo pora generolų, jų tarpe gen. Erskine, vienas vice-admirolas ir keletas žemesnių kariškių iš Pentagono.

Buvo du teisėjai, jų tarpe vyr. District of Columbia teisėjas, buvęs Postmaster General North, George Washington Universiteto Rektorius, etc.

Dalyvavo vietos lietuvių ir delegacijos į Baltuosius Rūmus nariai bei lietuvių kunigai, kalbėję invokacijas Senate bei Atstovų Rūmuose ir dvi pranciškonės seselės lietuvaltės iš Hartford, Conn.

Spaudoje pasirodė šilti priėmimo aprašymai abiejose didesniuose Washingtono laikraščiuose.

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS
280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, šokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Spaudos kioskas

V. Senkus, ved.

Telefonas: EVergreen 4-9672

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Aprauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

TELEFONAS: Virginia 3-1477

Agentūra siuntiniams į Lietuvą ir kitus kraštus

IR DABAR YRA PROGŲ DIRBTI

Detroit, Mich. — Juozas Kajeckas, Lietuvos atstovas Washingtono, Detroito lietuviams vasario 25 d. pasakytose kalboje Vasario 16 šventės proga, tarp daugelio dalykų, štai ką išskėlė:

...Buvo lietuvių, kurie apgailėstavo negyvenę Aušros laikotarpyje ir neturėję galimybės pasišvesti, kaip savo laiku Valančius, Basanis ar Kudirka. Dabar tą galimybę turime. Mes turime progų pasišvesti kilniam, aukštam ir garbingam idealui: Lietuvai prikelti.

Turime ne tik progą, bet stačiai pareigą. Turime ir budrią palydovę — sąžinę, kuri persekos kiekvieną, kas išdrįstų Lietuvą jos sunkioje valandoje užmiršti ir savyje lietuvių užmušti.

Kada Kristus Alyvų darželyje maldavo, kad Jo kančios taurė būtų atitolinta, Jo numylėti apaštalai, vietoj budėti — užmigo. Kristus jiems paste-

bėjo: "Argi negalėjote valandėlę su manimi pabudėti?"

Šiandien lietuvių tauta ne Golgotos išvaka rėse, šiandien ji faktinai eina kryžiaus kelius. Daugeliui tame kančios kelyje nusiviro galva, nusiviro ji ir už jus, laimingus išseivius ir tremtinius laisvėje. Tad, budėkime ir dirbkime, kad nesusilauktume gyvenimo saulėlydy sąžinės priekaišto: "Argi negalėjote su kenčiančia tauta valandėlę pabudėti ir dė' jos pasišvesti?"

Kada Kainas užmušė Abelį, Dievo balsas jį persekiojo: "Kur tavo brolis Abelis?" Nuo savos tautos nusigrėžusių lietuvių irgi persekos balsas: "Kur tavo tėvynė, kur tavo tėvų, protėvių kapai?" Jeigu toji Tėvynė ir kapai mindomi okupanto, lietuvių garbinga pareiga veikti, kad Lietuva būtų išlaisvinta. Laisvė nedaloma. Tad, Lietuvos laisvės klausimas viso laisvo pasaulio reikalas. Kas dirba Lietuvai — dirba ir Amerikai...

NAUJI VĖJAI

(VASARIO 16 MINĖJIMŲ PROGA)

Mums nelengva nusišvesti Vasario 16 minėjimo nupilkėtimą. Žinomos prakalbos, žinomų politikos vaidlių, žinomi šūkliai. Suprantama, negalim kviesti gyvačių užantin laidytojų ar ugnies rijikų — pajavrinti tą didelę šventę.

Scrantonas, kadaise buvusi lietuvių veiklos rirtovė, dabar gerokai aprambo. Senų dainų, senų šūklių trimičiai nuseno, išmirė. Jaunoji karta, negalėtum sakyti, užgesusi lietuviškumui, bet per tautinės šventės, minėjimus pasėdi abejingu veidu — neparanku tėvų nepaklausti, bet nelinksma ir klausytis, ko net nesupranti.

Lietuvių Tautinės Bažnyčios klebonas M. Valadka šiemet, taip saktų, Vasario 16 šios dalyvius Scrantone gerokai apgavo. Patylomis, žodžiu kun. Valadka kvietė užsukti Vasario 11 po pietų į parapijos salę, kur, girdi, bus kavutės, bus užkasti, Tarp kitko, girdi bus svečiai teisėjas Otto Robinson, miesto mēras, lietuvių geras prietelis William Schmidt, advokatas Edw. Kosik.

Susirinko pilna salė. Ir ant stalų buvo nepelkintai. Po trumpos įžangos, po Amerikos himno, mēras Schmidt kalbėjo apie miesto įvairių tautybių susigrupavimą, interesus. Paminėjo miesto laimėjimus, vargus, prie kurių prisidėjo ir lietuvių, kaip viena įžymesniųjų, ketvirtam savo dydžiu Pensilvanijos mieste. Stebino miesto mēro gilus lietuvių pažinimas, jų reikalų supratimas.

Teisėjas Otto Robinson, linksma pastaba prasiarė, kad jo profesija yra pavojuje, nes lietuvių vis mažiau atsistoja prie šio stalo. Ypač jaunimo, kurį jam tenka pasigalėti ar bausti. Pasidžiaugęs mūsų tautiečių pasisekimais, jis pailtė kovos su Kremliumi problemas, kurios visiems amerikiečiams ir laisvajam pasauliui išskyla rūščių grumojimu. "Jūs ne vieni šioje žūtbutinėje kovoje. Gal būt, mes, čia gimę augę, esam reikalingi jūsų žinių, jūsų pažinimo kovoje laisvės su vergija, tiesos su melu, įstatymo su totalitarizmu. Vasario 16 šiosios proga mes turim suglausti eiles; tokių švenčių minėjimu prisiminti, kas, kur būtina pataisyti, ruošti laisvės, teisės apgynimui".

Įžymaus advokato Edw. Kosik kalba buvo nustebimas ne vienam lietuviui, ypač jaunimui, kurio buvo gerokas bū-

rys. Advokatas Kosik peržvelgė visą lietuvių kovų istoriją, giliu supratimu pailtė mūsų buvusias ir esamas kovas dėl laisvės, mūsų tikslus. "Mes esam vienam laive. Jūsų kovos dėl laisvės, teisės būti tuo, kas esat, šiandien yra ir turi būti iliustracija, kaip reikia kovoti, kai raudonasis porvynis grūmojo išversti mūsų laisvės, mūsų teisės, mūsų tikėjimo užtvargas". Ilgoj, labai nuosekliam ir vaizdingai parengtoj paskaitoj išgirdom ne vienas kal kas iš lietuvių, kaip mes kartais nedavtinam savo uždavinių, pareigų, kaip mes galim talkininkauti ir JAV-bių kovoje, kovojant nē Lietuvos laisvės atstatymą.

Pilna salė klausytojų, užbaigus, chorui padedant sugiedotu Lietuvos himnu, skirstėmės nudžiuginti taip gerai nusisekusiu minėjimu mūsų didžiūlosios šventės — Vasario 16.

Privačiuos pasikalbėjimus po iškilmingo minėjimo daugelis pasigedo informacijų anglų kalba. Tasa! pats Edw. Kosik klausinėjo, ar mes turim kokios nors literatūros iš Lietuvos kovų su Kremliaus despotija? Kaip, kokiomis priemonėmis priverčiamipavergtieji balsuoti, palenkti pečius po tokia blauria Kremliaus priespauda.

Šia proga, pasukant kiek į šalį, rodos, pats metas pakalbėti plačiam pasauliui geromis knygomis apie mūsų vergiją Maskvos satrupų vykdomoj, jau visą dvidešimtmetį pavergtoji tėvynėje. Apie tai pagalvoti ir Vasario 16 šios proga nebus perdaug.

L. D.

Lietuvių Fondui jau paskyrė ar pasižadėjo paskirti po tūkstantinę dol. šie tautiečiai: dr. Gediminas Balukas su šeima iš Chicago, dr. Rimas Sidrys (Sideravičius) su žmona dr. Giedre iš Streator, Ill., daktarai Ant. ir Alina Lipskiai iš La Grange Park, Ill., dr. Pr. ir Valentina Mažeikos iš Chicago, Ill., dr. Jonas ir Janina Salnos iš Round Lake, Ill., dr. Kazys ir Marija Ambrozaičiai iš Chicago, Ill., dr. A. ir Elena Miliai iš S. Holland, Ill., dr. J. Motiejūnas, kun. P. Patlaba, iš Cicero, Ill., ir Lietuvos Mokytojų Sąjungos Chicago skyrius. Kaip matyti, prie gydytojų prisideda ir kitų profesijų lietuvių. Žinoma, visų auka yra svarbi ne tik materialiai, bet ir moraliai.

Pabaltiečių moterų bendradarbiavimas nepriklausomybės laikais

1947 m. kovo 8 d. Vokietijoje buvo įsteigta Pabaltijo Moterų Taryba, kurią sudarė lietuvės, latvės ir estės. Šio mėn. 31 d. ji žada paminėti savo 15 metų sukaktį.

Prieš minint tą įvykį, mintys nukrypsta į praeitį, kai nepriklausomybės laikais tų trijų valstybių (Lietuvos, Latvijos ir Estijos) moterims teko glaudžiai bendradarbiauti.

Bendradarbiavimo istorija prasidėjo 1927 m. Rygėje įvykusia pirmąja Pabaltijo valstybių "Motinos ir vaiko" globos konferencija. Dalyvavo žymūs skaičius socialinės apsaugos darbuotojų, ypač gydytojų, gailingųjų seserų, vyrų ir moterų, pastarųjų 80%. Jau tuomet buvo nutarta apsiungti į Pabaltijo valstybių motinoms ir vaikams globoti organizacijų Sąjungą, kas ir buvo 1928 m. įvykdyta. Iš moterų, puoselėjusių pabaltietiškus idealus, Sąjungai kuriantis, ypač aktyvios buvo: iš Estijos — Ostra — Olnas — Seimo atstovė, soc. dep. direktorė, dr. Alma Rostfeld — Social. globos darbuotoja, iš Latvijos — Berta Pepina — seimo atstovė, Latv. Moterų Tarybos pirmininkė; Marta Celminš — Latv. Raud. Kryžiaus pirm., iš Lietuvos, Jadvyga Tūbelienė, Liet. motinoms ir vaikams globoti organizacijų sąjungos pirm. ir Elena Šklėrienė — socialinės globos darbuotoja. Sąjungos vykdomasis organas buvo Pabaltijo valstybių motinos ir vaiko globos komitetas. Jis posėdžiaudavo paėiliui vienoje, tų 3-jų valstybių sostinėje. Komitetas šaukė konferencijas, metinius suvažiavimus, rengė parodas, darė pasikeitimus vaikais, svarstė ir koordinavo visas problemas, susijusias su motinos ir vaiko globa.

Lietuva buvo atstovaujama Liet. motinoms ir vaikams globoti org-jų Sąjungos ir "Caritas" organizacijos. Ko-

Jadvyga Tubelienė, Lietuvos Motinoms ir vaikams globoti organizacijų sąjungos pirmininkė ir Pabaltijo valstybių motinos ir vaikų globos komiteto pirmininkė.

miteto pirmininkai keitėsi kasmet rotacijos keliu. Komiteto pirmininkais yra buvę: Lietuvos — dr. K. Grinius, J. Tūbelienė, A. Hunelienė; Latvijos — M. Celminš, prof. K. Kundzinš, dir. Silis; Estijos — Ostra — Olnas, dr. Alma Rostfeld, prof. Lunsas. Komitetas leido bendrą žurnalą "Pro Juventute Baltica". Iš Lietuvos redaktorė buvo dr. Aldona Birutienė.

Paskutinis komiteto metinis suvažiavimas įvyko Rygoje 1940 m. balandžio 1 — 3 dienomis. Antroji Lietuvos

moterų organizacija, palaikiusi ryšius su pabaltietėmis, buvo Lietuvos Gailingųjų Seserų Sąjunga. Ji buvo įkurta 1922 m., o jau 1925 — 1927 metais užmezgė ryšius su Latvijos ir Estijos gailingųjų seserų organizacijomis. 1928 m. buvo įsteigta Pabaltijo valstybių gailingųjų seserų komitetas.

Pirmoji komiteto pirmininkė buvo estė Hilda Hamburger, Est. Raudonojo Kryžiaus, gailingųjų seserų

draugovės pirm., Latvijos — Marta Celminš, Latv. Raudonojo Kryžiaus pirm. ir gail. sesuo Justina Kuške — Lat. R. K. Gail. Ses. d-vės pirm. Lietuvą atstovavo gail. seserys: Bronė Gustaitienė — ilgametė Lietuvos gail. seserų s-gos pirm., Kazė Vitkauskaitė ir Kazė Laurinavičiūtė. Per Pabaltijo valstybių gail. seserų komitetą buvo užmegzti ryšiai su Tarptautine Gail. S-ry Sąjunga ir dalyvauta jos kongresuose; taip pat su Tarptautiniu Raudonoju Kryžium, iš kurio gautos stipendijos seserims mokslus eiti.

Plečiantis tų trijų tautų draugystei ir jaunimas atsiliepė. Vytauto Didžiojo Universitete įsikūrė studentų korporacija Virgines Baltienės; jos tikslas buvo suburti mūsų universitete studijuojančias lietuves, latves ir estes. Pabaltijo ideologijai palaikyti ir artimai bendradarbiauti su Pabaltijo valstybių studentėmis, korporacijų spalvos buvo paimitos iš trijų valstybių vėlavų; mėlyna — Estijos, raudona — Latvijos,

Rašo BIRUTĖ NOVICKIENĖ

birželio 12 — 14 d. Talline vyko Pabaltijo valstybių motinoms ir vaikams globoti organizacijų s-gos konferencija. Lietuvos delegacijos tarpe buvo Fr. Pūkėlingienė, Lietuvos Moterų Tarybos atstovė. Ji buvo labai nuosirdžiai Estijos Moterų Tarybos pirm. Marijos Reisik ir vice-pirm. Johanos Pāts priimta. Buvė nutarta, kad, siekiant tikro Pabaltijo tautų bendradarbiavimo, yra būtina sukurti Pabaltijo valstybių Moterų Sąjungą. Paruošiamieji darbai buvo vykdomi. Deja, tiems planams nepavyko išsipildyti, nutrūkus nepriklausomo gyvenimo siūliui.

Ir tik po 10 metų svečioje Vokietijos žemėje, tremtyje, lietuvės, latvės ir estės išpildė savo seserų palikimą, 1947 m. įkurdamos Pabaltijo

Berta Pipina, Latvijos Seimo atstovė ir Latvijos Moterų Tarybos pirmininkė.

geltona — Lietuvos, Korporacijos globėjai; V. Lozoraitienė, prof. Mykolaitis-Putinas; mecenatė — K. Žalkauskienė; garbės filisterė — S. Šakientienė.

Būčiau neteisi, nepaminėjus dar vienos, man asmeniškai brangios ir mielos organizacijos, būtent: Lietuvos Skaučių Seserijos. 1937 m. Baltijos skaučių konferencijoje, Talline, kurioje dalyvavo skaučių seserijos vadė skt. Ks. Žilinskienė, v. skt. E. Barsčiauskaitė ir skt. L. Matonienė, buvo patvirtintas Baltijos skaučių sąjungos statusas ir aptartos Lietuvos, Latvijos ir Estijos skaučių tolimesnės veiklos gairės.

Šioje grupėje apžvalgoje suminėčiau tik pabaltiečių moterų organizacijas, arba tas, kurioms vadovavo moterys, neliesdama platesnio kultūrinio bendradarbiavimo, kaip pasikeitimų opera, drama; įvairius studentų, sportininkų bei kitų profesionalų suvažiavimų.

Grįžtant prie Pabaltijo Moterų Tarybos, norėčiau paminėti dar vieną reikšmingą įvykį iš moterų veiklos Nepriklausomybės laiku. 1937 m.

Moterų Tarybą. Ji nėra nauja institucija, o tik tąsa bendro moterų pabaltiečių darbo, pradėto nepriklausomybės laikais.

Sekančiame "Vienybės" numeryje Vincėsu Jonuškaitė-Leskaitienė rašys "Kaip mes steigėme Pabaltijo Moterų Tarybą, jos tikslai ir darbai".

Dr. H. Montvilienė, matematikė, tarnybos reikalais buvo išvykusi į Washington, D. C. vasario 27 ir 28 dienomis.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

S. Narkėliūnaitės

FILMAS IŠ JOS KELIONĖS LIETUVOJE

1961 M. VASARĄ

BUS RODOMA:

Clevelande
LIETUVIŲ SALĖJE

6835 SUPERIOR AVENUE

1962 m. kovo 18 d.

Specialiai jaunimui - istorinė apžvalga 12 val.

ANTRAS RODYMAS BUS 5 val p.p.

IŽANGA \$1.50

RENGIA INICIATORIŲ KOMITETAS VIENYBEI PAREMTI LAIKRAŠČIO 76 M. SUKAKTIES PROGA

B. Armonienės atsiminimus perskaicius

Ką tik užvertiau paskutinįjį B. Armonienės atpasakotą ir A. Nasvyčio užrašytą atsiminimų lapą, anglų kalba pavadintą "Leave Your Tears in Moscow."

Perskaitęs, noriu apie tuos atsiminimus šį tą parašyti, noriu pateikti skaitytojams žiupsnelį šurpių įspūdžių, atpasakotų moters, tuos baismus pergyvenusias, išnešusias ant savo pečių, eilė metų iškentėjusias tą baisią tragediją, bebūnant sovietinėse koncentracijos stovyklose ir kalėjimuose, nežmoniškuose dėl klimatinų (Sibiro) ir režiminių sąlygų.

Tai tik vienos moteriškos pergyvenimai ir kentėjimai, kuriai stebuklingu būdu pavyko iš sovietinio pragaros ištrukti, "palikti ašaras Maskvoj" ir pasiekti laisvės kraštą — Ameriką. O kur kiti šimtai ir tūkstančiai mūsų tautiečių, kentėjusių ir vargusių tam baisiajam Sibiro pragare?

Deja, atsakymas į tokį klausimą — šurpus! Vieni jų — paaukojo tenai savo gyvastį ir paliko kaulus trūnėti Sibiro sniegynuose, nepakėlę bausių sovietinių vergų darbotvarkų sąlygų ir mirė iš šalčio bei bado, kiti — išsiūplūs iš jų paskutinius gyvastingumo syvus — likusių, palieję ir negaliu slėgiami — paleisti į taip vadinamą "laisvę," bet daugelis — "be teisės grįžti į tėvynę."

O ir tie, kurie nors su "teise grįžti," bet be teisės tėvynę gauti darbą, teikiantį pragyvenimo šaltinį ir pastogę, kur galėtų iskankintą kūną priglausti, o tretį — dar ir šiandien tebevargstantį klaičiamą Sibire (kurį dabar komunistai — jau

linksta vadinti "daugiau saulės turinčiu už Neapolį" kraštu)...

Rašantysis šias eilutes ir dabar dar susirašinėja su vienu asmenim Sibire, kuriam raudonieji neleidžia grįžti tėvynėn.

Šia proga ir kyla klausimas: Kada jie visi paliks ašaras Maskvoj ar Sibiro toliuose ir galės džiaugtis laisve, kada, o kada?...

Nežiūrint visų šurpių epizodų ir scenų, B. Armonienės atsiminimai, vis dėlto, atpasakoti, o A. Nasvyčio užrašyti — labai jau švelniu ir atlaidžiu tonu, panašiu į lietuvių Sibire parašytos maldaknygės toną. Tai būdingas krikščioniškasis lietuvių bruožas — atleisti priešui, jo nekeikti, nepriekaištauti, bet savo kančias aukoti kilnesniam tikslui, pagal principus: "Pagimdys vargai galūnus" (tautiškai) ir "Atleisk jiems, Viešpatie, nes jie nežino ką daro" (tikybiškai).

Vienur kitur atsiminimuose, nors atlaidžiu tonu išreikštos, bet pasakytos itin realios mintys. Štai, kalbant apie deportaciją iš Lietuvos, apie elgesį juos deportavusių, o taip pat — ir priemones, kuriomis jie buvo vežami, pasakya:

"Aš manau, kad, jeigu komunistai ir nieko daugiau brutalesnio nebūtų padarę už tos rūsies deportacijos, jie ir už tai neturėtų teisės vadintis dalimi humaniškosios žmonijos visuomenės" (psl. 44).

Ir toliau knygoje, tarytum šurpios filmos ekrane, skaitome ir vaizduotėje tarytum matome, kartu, pergyvename tragiškąjį likimą tų žmonių, nežiūrint kokios jie tautybės bebūtų, kuriuos palietė kerštinga žiauraus komunizmo ran-

ka (jų tarpe — ir mūsų brolius ir seseris).

Taip ir slenka prieš mūsų akis, tarytum kaleidoskope, tos vietovės, tos šurpios deportuotųjų alinimo ir kalinimo vietovės: Novosibirsko, Irkutsko jurta, pereinamasis kalėjimas, lageris Nr. 104, Userdos vergų stovykla ir kitos vietos, kuriose B. Armonienė teko kalėti, dirbti, vegetuoti ir vergauti, kol atsilankiusio į Ameriką didžiausio vergų "boso", Chruščiovo, pažadu, jos dukrelei kruvinomis ašaromis verkiant, B. Armonienė iš anapus "geležinės uždangos" esančio pragaro buvo išleista ir kartu su nepilnamečiu sūneliu galėjo susijungti su savo vyrų ir dukrele Amerikoj.

Skaitant knygos puslapi po puslapio, sekant vaizdą po vaizdo, vaidinamose operose, kad būtų pasitūpinti po situacijos, skaitytojas rodyta pasauliui kokia "laiminga" apstulbęs net negali suprasti ir išvaizduoti, iš kur pas komunistus gal liksių šiek tiek nuskurusių lietuvių kolchozinkų... (psl. 213).

Čia norisi pacituoti dar keletą būdingesnių išsireikškimų ir vaizdų, paduotų atsiminimų knygoj.

Bvykimo į Ameriką išvakarėse, autorė, būdama Maskvoj dokumentų tvarkymo reikalu, aplankė Stalino ir Lenino mauzoliejų (Stalinas dar tuomet nebuvo "deportuotas"), nes, anot autorės teigimo, ji "norėjusi asmeniškai pamatyti lavoną to asmens (Stalino), kuris atsakingas už tiek daug žmonių kentėjimų."

Toliau. Kaip žmonės moka juoktis ir pro ašaras, nusako antras nurodytas epizodėlis iš autorės iš

leistuvių pobūvelio, įvykusio Lietuvoj, kurio metu, vengiant bent kokių politinių išsireikškimų ir linkėjimų, vienas svečių pasakęs: "Jeigu Amerikoj nebeturėt ko valgyti, rašykite mums, o mes — pasiūsiame keletą svarų lašiniųų"...

Šitoks ironiškas komentaras — sukelęs svečių tarpe ilgą ir skardų juoką (psl. 212).

Be to, B. Armonienė išvykstant į Ameriką, vienas senas komunistas Vilniuje (autorės gerai pažįstamas) konfidencialiai, bet labai atvirai pasakęs: "Pasakyk amerikiečiams, kad, jeigu reikalai ir toliau taip vystysis, netrukus labai nedidelis skaičius bepališ lietuvių Lietuvoj, gal tik tautinių šokių grupėse ir lietuvių kalba vaidinamose operose, kad būtų pasitūpinti po situacijos, skaitytojas rodyta pasauliui kokia "laiminga" apstulbęs net negali suprasti ir išvaizduoti, iš kur pas komunistus gal liksių šiek tiek nuskurusių lietuvių kolchozinkų... (psl. 213).

222 psl. J. B. Lippincott Co. Philadelphia and New York, išleista 1961 m. Copyright.

B. Armonienė

Lietuvių Bendruomenės New Yorko Apygardos valdyba rengia "jaunimo teismą" šeštadienį, kovo 31 d. Apreiškimo par. salėje. Visi kviečiami dalyvauti. Įėjimas nemokamas.

Linden, N. J. — Vasario 25 d. per Vasario 16 minėjimą Lindene surinkta aukų Lietuvos vadavimo reikalams \$197. Atskaičius iš šios sumos nežymias išlaidas, likusieji pinigai pasiūstai ALT centriui Chicagoje. V. T.

Skaitytojai apie Vienybės priedą

...Nuoširdžiai dėkojame už gražų Vienybės priedą "New Yorkas-Vilnius ir atgal".

Taip pat prašome perduoti mūsų padėką ir sveikinimus S. Narkėliūnaitėi už jos gražų ir rimtą kelionės aprašymą ir gražias foto nuotraukas. Su geriausiais linkėjimais.

E. ir ST. RAŠTIKIAI Monterey, Cal.

...Il val, vakarė pabaigiau skaityti kelionės aprašymą ir nesulaikoma noriu pareikšti už tai didžiausią pagarbą ir drauge pasveikinti už taip vykusiai ir vaizdžiai parašytą apžvalgą.

...Aš Vilniuje tesu buvęs grįždamas iš Rusijos į laisvą Lietuvą, vos keletą dienų sustojęs pas Alseikus ir Bieliū-

nienę, bet Tamstos aprašyme man tapo tiek aišku, lyg aš būčiau ten gyvenęs ilgą laiką.

Jūsų JUOZAS ŽILEVIČIUS 1962 m. vasario 16 d.

...Su giliu susidomėjimu ir malonumu — ir iš meninio taško ir iš objektyvumo pusės — perskaičiau Jūsų kelionės reportažą. Atviras ir nuoširdus įspūdžių apibūdinimas, ypatingai apie savo gimines, artimuosius, tėviškę ir patį Vilnių skaitytoją taip užhipnotizuoja, kad pastarasis nepadedą į šalį laikraščio, kol nepasiekia paskutinio puslapio.

Ekonominės žinios, tai yra, gyvenimo standartas miestuose ir kaimuose padeda aiškiau orientuotis, kaip šios

srities reikalai stovi pavergtoje Lietuvoje.

Kultūrinėmis informacijomis aš asmeniškai labai domiuosi ir taipgi tuo, kaip Lietuvoje likę mūsų žiūri į emigraciją ir jos kultūrinę veiklą, pavyzdžiui, mūsų enciklopediją. Bendrai paėmus, objektyvus, bet tuo pačiu Tėvynės meile persunktas šio rašinio tonas byloja, kad bereikalingai kal kurie žmonės bando purvinti Tamstos vardą... Man atrodo, kad tie, kurie Jus kaltina, nėra dar skaitę šių kelionės įspūdžių, o kai perskaitys, esu tikras, kas jie pakeis savo nuomonę, tai yra, į gerąją pusę.

KAZIMIERAS NORKELIŪNAS Bronx, N. Y.

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.
Telefonas: Virginia 6-9683

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager
322 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI
Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)
Telefonas: EVERgreen 2-6440
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė Jaukus bars Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūviam Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suejimams nemokamai
VACYS STEPONIS Savininkas
40 East 26th St. New York City MU 3-2928

THE **Arlington** Restaurant

385 Arlington Ave. Brooklyn 8, N. Y.
Tel TAYlor 7-9842
Ona ir Jonas Valaičiai

Sportinės nuotrupos

Edvardas Sulaitis

kaitė, J. Koklienė, A. Liutkutė, R. Staniškytė, K. Gelažytė ir seserys Besperalytės (Irena ir Regina). Komandos vadovu yra jaunas vyras — Rytas Babickas.

Norisi pasidžiaugti Clevelando Žaibo moterų tinklinio komandos aktyvia veikla ir pasiektais laimėjimais. Ši komanda yra bene judriausia iš mūsų visų komandų Š. Amerikoje. Ją galima matyti netik vietos tinklinio pirmenybėse, bet ir JAV pirmenybėse, ir beveik visuose didesniuose turnyruose Š. Amerikoje. Neseniai Clevelando tinklininkės buvo atvykusios į Chicago ir žaidė amerikiečių žaidynėse, o netrukus po to pasuko į Baltimorę ir ten dalyvavo South Atlantic Association of Amateur Athletic Union moterų tinklinio pirmenybėse. Čia jos sugebėjo išėiti šių varžybų laimėtojomis iš 7 komandų tarpo.

Stipriausių jų priešininku buvo Baltimorės Locust Point komanda, kurią mūsiškės įveikė 2:1 ir 1:0 (dėl laiko stokos žaistas tik vienas setas). Šią keliaujančių merginų komandą sudaro: A. Barzdu-

* Laima Balaišytė, 14 metų mergina, tapo 1962 m. Sov. Sąjungos stalo teniso čempionė. Ji užėmė savo pusseserės — Nijolės Ramanauskaitės vieta, kuri čempionės vardą buvo iškovojo 1959 ir 1961 metais. Laimos motina — Bronė Balaišienė čempionė buvo 1954 ir 1957 metais. Šiemet nelabai vyko daugkartiniam Sov. Sąjungos čempionui A. Saunoriui, kurį baiginiame susitikime įveikė jaunasis G. Averinas. Tačiau ir antroji vieta mūsiškiui yra neblogas laimėjimas. Dar vieną sidabro medalį A. Saunoris laimėjo mišriame dvejetė (kartu su Paiserev).

* Kauno Politechnikos Instituto moterų krepšinio komanda Sov. Sąjungos A klasės krepšinio pirmenybėse nugalėjo Sov. Sąjungos dabartinį meisterį — Rygos TTT 49:35.

Lietuvaitės yra patekusios į baigminę 8 komandų grupę.

* Tarybinės Lietuvos Aukščiausios Tarybos prezidiumas nutarė įsteigti "nusipelnusio kūno kultūros ir sporto darbuotojo" garbės vardą. Šis garbės vardas bus suteiktas kūno kultūros ir sporto darbuotojams, išdirbusiems šioje srityje ne mažiau kaip 10 m. ir turintiems didelius nuopelnus kūno kultūros ir sporto organizaciniame, propogandiniame, mokslinio tyrimo, pedagoginiame — metodiniame darbe bei gydomosios kūno kultūros srityje. Taip pat tiems, kurie savo veikla daug prisidėjo prie tarybinės kūno kultūros ir sporto išvystymo.

* Kauno Žalgirio boksininkai pas save įveikė Kaliningrado Dinamo komandą net 10:0. Svečiai turėjo grįžti, nelaimėję nė vieno susitikimo dešimtyje kovų (5 vyrų grupėje, 5 — jaunių).

JIEŠKOMAS

Citvaras, sūnus Jokubauskaitės, gimęs Radviliškyje, Lietuvoje. Atsiliepti šiuo adresu: Mrs. Regina Nakoneczna, 1057 East 99th St., Brooklyn 36, N. Y. Tel. HI 4-8578.

Juozas Audėnas, geriausiai patarnauja Mutual Funds investavimams. Kreiptis 252 Cleveland Street, Brooklyn 8, N. Y. Tel. TA 7-9518.

Alvudo surengtoje Jaunimo Šventėje - Vasario 16 minėjime Jaunimo Centre Chicagoje, jaunamečiai atidžiai klausosi dramos akt. Alfonso Brinkos pasakojimo apie tėvynės grožį. Su jaunimu stovi Alvudo garbės narys B. Brazdžionis.

A. Gulbinsko nuotrauka

SPORTININKAI KREIPIASI

Susirūpinimas, čia svetimoje, kad ir labai svetingoje Dėdės Samo žemėje lietuviškuoju jaunimu — jį išlaikyti prie lietuviškojo kamieno, jame ugdyti lietuviskąjį būdą, kuris puoselėtų gimtąją kalbą, lietuviškus papročius, kuris būtų ir sietotysi gimtosios žemės išlaisvinimu — yra visos mūsų išeivijos tema.

Lietuvių Atletų Klubas šių visų tikslų siekia per sportą — patraukliausią jaunimui organizaciją — ir tiki, kad jo darbas pakankamai sėkmingas.

LAK yra apie 100 jaunuolių — studentų — moksleivių ir kt. Turime 5 futbolo komandas, 2 krepšinio, lengvaatletus, lauko tenisininkus, plaukikus, šachmatininkus ir kt. Jaunimo amžius nuo 10 — 20 m.

Futbolininkai jau 12 metų, kaip dalyvauja German-American Futbolo lygoje. Kiekvieną pirmadienį didžiausi N. Y. laikraščiai N. Y. Times, He-

rald Tribune ir kiti atžymi futbole pasėkmės, paminėdami ir LITHUANIANS.

Visam tam darbu reikalingos lėšos. LAK, tiesa, turi "biznį", bet jis nebepajėgia vienas visko išvežti, todėl drįstame kreiptis į lietuvius, prašydami paramos — aukos.

Paremkime sportuojantį lietuviskąjį jaunimą. Ugdykime sveikame kūne — sveiką sielą! Nuoširdus sportiškas ačiū! Aukos siųsti:

Lithuanian Athletic Club, Inc.

1332 Halsey Street
Brooklyn 27, N. Y.

Salfas, rytų sporto apygardos suvažiavimas įvyks kovo 10 d. 12 val. p. p. Lietuvių Klube Waterbury, Conn. Suvažiavime dalyvauja rytinės apygardos Sporto Klubų atstovai.

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis. Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas

64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.

Stiklinis baras, viena gražiausių užėigų

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9533

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

•••••
VISOS PREKĖS IŠPARDUODAMOS ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS
•••••

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gelės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS IVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

Vincė Jonuskaitė-Leskaitienė, New Yorko Lietuvių Moterų Klubo pirmininkė, vadovaus Juozo Tysliavos akademijai, kuri įvyksta šį sekmadienį kartu su Vienybės metiniu koncertu.

Vienybės koncerto ir Juozo Tysliavos akademijos bilietai galima įsigyti pas šiuos lietuvių biznierių bei veikėjų: Broof'ne: J. Ginkaus palociuje, 495 Grand St., J. Jokubaičio likerių krautuvėje, 322 Union Ave., Lietuvių Atletų Klube, 1332 Halsėy St., Valaičių Arlington restorane, 385 Arlington Ave. Woodhavene: J. Andriušio Apdraudos ir Real Estate raštinėje 87-09 Jamaica Ave., A. Peters, Park Hill Realty, 84-17 Jamaica Ave., Maspeth - pas P. Lisauską, (Maisto krautuvė), 64-09 56th St. New Jersey: Vl. ir Izabele Dilius, 543 S. Clinton St., E. Orange, N. J. ir Bronė Maciauskienė, Kearny, N. J.

Elzbieta Jakaitienė, Vienybės skaitytoja iš Flushing, L. I. ir Antanina Bartvikienė iš Stanford, Conn., išvyko atostogų į Los Angeles, Cal., kur mano viešėti šešias savaites.

P. Lisauskas, Maspetho Lietuvių Piliiečių Klubo pirmininkas praneša, kad šį penktadienį, kovo 9 d., 8 v. v., įvyks šio klubo mėnesinis susirinkimas.

Algis Rimas buvo išrinktas New Yorko miesto kolegijos (City College) Pabaltijo Klubo pirmininku.

Viktoras Kirkyla yra naujai išrinktas studentų - skautų Korp. "Vytiš" pirm.

J. Sneideraičio pavardė, per neapdairumą, buvo praleista praėjusios savaitės laidoje tilpusioje nuotraukoje 12 psl., iš ALTS Richmond Hill skyriaus pobūvio, įvykusio Festival restorane, New Yorke.

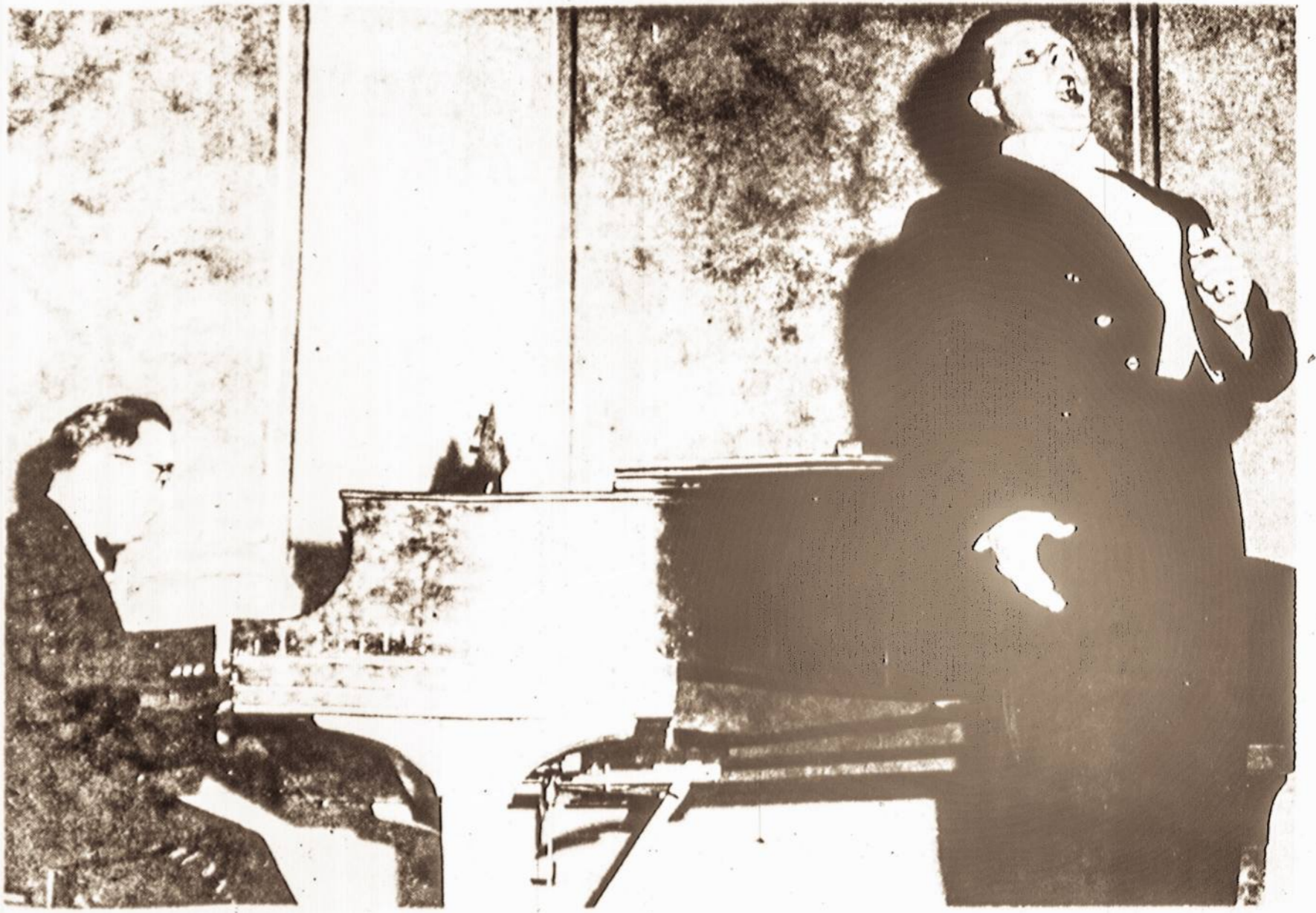
New Yorko Coliseum (Columbus Circle) vykstančioje gėlių parodoje Nijolė Valaitienė kovo 10 ir 11 demonstruos kaip paruošti stalą arbatėlei, o kovo 14 ir 15 ji parodys kaip papuošti stalą vestuvėms.
Vyt. Maželio nuotrauka

Lituanistinių mokyklų adresų pateidauja Pennsylvanijos universiteto Resource Project. Švietimo Taryba, kviesdama atsilipti visų lituanistinių klasių, šeštadieninių pradinių ir aukštesniųjų bei aukštųjų mokyklų ir kursų vadovybes, paprašė pranešti pagrindines žinias. Reikia nurodyti mokyklos pavadinimą, vad. pavardę, tikslų adresą, mokytojų ir mokinių skaičių. Žinias siųsti Jer. Ignatoniui, 6642 So. Francisco Ave., Chicago 29, Ill.

Charles S. Cheleden, Liberty Federal Savings and Loan Association prezidentas, buvo išvykęs atostogų į Floridą pas savo broli, dr. Joną Cheleden. Liberty Federal, 204 N. Broad Street su savo skyriumi Stenton ir Douval Sts., Philadelphiaje, yra didžiausias lietuvių bankas rytinėse valstybėse kur savo taupomąsias saskaitas atidarę New Jersey, New Yorko, Connecticut, Maryland ir kt. ryt. valstybių lietuviai.

Elaine A. Pakel, žinomo Chicago Savings Loan bendrovės vedėjo John Pakel duktė, atostogaudama Bahamų salyno Nassau saloje susipažino su kap. E. Pennell Phillips ir už jo išteka kovo mėn. Jaunasis yra tų salų prieplaukų direktorius ir jų maršalas. Jaunoji Elaine yra gimusi Chicagoje, De Paul universitete studijavusi teisę. Pastaruoju laiku ji dirbo savo tėvo vadovaujame banke. Vedybos įvyks Miami Beach, Fla. Povestuvinei kelionei rengiamasi į kelionę po Pietų Ameriką, o nuolatinė gyvenamoji vieta bus Nassau saloje.

Jokūbas J. Stukas, Lietuvos Atsiminimų radijo programos vedėjas, globoja K. Ostrausko "Kantarėlės" pastatymą Newark, N. J., kovo 24 d. 7 val. v. Vaidinimas bus šv. Jurgio Draugijos salėje, 180 New York Ave.

Algirdas Brazis, baritonas, buvęs Metropolitan Operos solistas, ir pianistas Aleksas Mrozinskas kurie dalyvaus Vienybės metinio koncerto ir Juozo Tysliavos akademijos programoje, ruošiasi pasirodyti su ypatingai idiomu repertuaru. Algirdas Brazis, kuris jau daug kartų yra dalyvavęs Vienybės koncertuose, tebėra vienas iš populiariausių solistų ir kaip baritonas lietuviuose konkurento dar neturi.

Vyt. Maželio nuotrauka

Visi į Vienybės koncertą šį sekmadienį

PRADŽIA 3:30 VAL POPIET

Vienybės koncerto programoje dalyvauja solistai Janina Liustikaitė, Lionė Jodytė ir Algirdas Brazis. Dainininkams akkompagnuoja Aleksas Mrozinskas. Bus atlikta lietuvių ir tarptautinių kompozitorių kūrinių. Vyt. Strolios pučiamųjų kvintetas irgi atliks lietuvių kompozitorių kūrinius. Specialiai koncertui sol. J. Liustikaitė atskrenda iš Los Angeles, o A. Brazis - iš Chicago.

Žodinę programą Juozo Tysliavos akademijoje atliks dramos aktorius Juozas Daubėnas, dabartinis Liet. Rašytojų D-jos pirmininkas Pranas Naujokaitis ir rašytojas Juozas Petrėnas, kuris apibudins Juozą Tysliavą, kaip poetą.

Franklin K. Lane High School auditorija, kurioje įvyksta metinis Vienybės koncertas šį sekmadienį 3:30 val. popiet, yra Woodhavene tarp Dexter Court ir Jamaica Avenue. Patogiausia vykti BMT Jamaica Line, kuri priveža prie pat salės (reikia išlipti Elderts Lane stotyje), arba Jamaica Avenue autobusu. Automobiliais vykstant važiuoti Bushwick Ave. iki Jamaica Avenue ir paskui ta gatvė iki Dexter Court.

Viena iš mėgiamiausių Lionės Jodytės dainų visuomet buvo "Mamytė", kurią sukūrė komp. A. Vaņagaitis pagal Juozo Tysliavos poemą. Jo akademijos proga, Lionė Jodytė, kontraltas, padainuos "Mamytė", taip pat ir eilę kitų Juozo Tysliavos mėgiamiausių dainų. Koncertas ir akademija įvyksta šį sekmadienį 3:30 val. p. p., Franklin K. Lane auditorijoje, Woodhaven, N. Y.

VASARIO 16 MINĖJIMAS NEWARKE

Newarko Vyčių 29 kuopa surengė Vasario 16 minėjimą vasario 18 d. šv. Jurgio d-jos salėje.

Vyčių delegacija kartu su New Jersey Lietuvių Taryba buvo nuvykę į Trenton, New Jersey sostinę, kur gubernatorius Richard Hughes įdave jiems proklamaciją.

Vyčių delegacija taipgi buvo nuvykus pas Newarko miesto mērą Leo P. Carlin, kuris irgi įteikė proklamaciją.

Nuo vasario 16 iki 18 dienos prie miesto City Hall buvo didelė iškaba su užrašu "44th Anniversary of Lithuanian In-

dependence". Tuo laiku plėvesavo ir Lietuvos vėliava prie to užrašo.

Pats minėjimas prasidėjo iškilmingom mišiom šv. Treybės bažnyčioje. Jas atlaikė kun. P. Totoraitis. Dalyvavo veteranai ir moterų auxiliary su savo vėliavoms.

Popiet 3:30 val. šv. Jurgio salėje susirinko apie 400 žmonių.

Atidarė Vyčių 29 kuopos pirm. Kazys Strolis ir perdavė toliau vesti programą Jie-vai Trečiokienei. Invokaciją sukalbėjo kun. P. Totoraitis. Po to sekė visa eilė kalbėtojų. Pagrindinė kalbėtoja buvo

Emilija Čekienė. Toliau kalbėjo Kazys Paulis, New Jersey Warren County prokuro-ras, radijo direktorius Jokū-bas Stukas, prel. I. Kelmelis, Newarko miesto mero atstovas teisėjas McKinley, Councilman Philip Gordon, kun. P. Totoraitis ir kt. Rūtos ansamblio narė Bronė Venckienė padeklamavo Aušros vartų mokyklos vaikučiai atliko savo programa, vadovaujami Onos Skurydydienės ir Paulinos Tiknienės. Toliau koncertavo Rūtos ansamblis su savo solistu Liudu Stuku. Jiems akompanavo Algirdas Kačanauskas.